

NAGYVÁRAD

Előfizetési ár: Vidéken egy hora 50 lei.
Nagyváradon: egy hora 40 lei

Főszerkesztő: HEGEDÜS NÁNDOR
Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Károly herceg
(Szlágyi Dező)-utca 6

MEGJEGYZÉSEK

Ha néha meg szoktuk kritizálni egyik-násik köztisztviselő működését, azt felelik: támadjuk a román hatóságokat. Mintha nekünk olyan kellemes volna az, hogy hivatalos közegek ellen panaszaink vannak. Mintha nem szívesebben látnók mi, ha sűrűn volna dicséretre okunk. Például: most ünnepelni akarják Catana Aurélt abból az alkalomból, hogy egy éve működik mint rendőrprefektus Nagyváradon. És ime mi szívesen küldjük erre az ünneplésre őszinte üdvözlőnk és — mint a tósztokban szokás mondani — meleg, szívből fakadó szeretetünket. Catana Aurél — a mi igénytelen nézetünk szerint, amit sokan osztanak — a román köztisztviselői kar egyik ékessége Nagyváradon. Az ember szinte nehezen képzei oda őt a bürokrácia kertjébe, olykor féltjük is, hogy talán egyszer őt is körül fogják a sovinizmus és a hatalmi gőg indái, ahogy az már történni szokott mindenkivel, aki ilyen tekintélyes pozícióba jut. De nem. Ennyi okosság, intelligencia és világos iudicium nem csuszhat el még a mai időben sem, amikor a nagy urakat a hatalom gyakorlásának oly sok lehetősége csábítja arra, hogy letérjenek a tisztviselő ideál ösvényéről. Látunk embereket, akik azelőtt olyan csöndesek, olyan kicsinyek voltak és ma nem lehet bérni a fennhíjázó és parancsoló tempójukkal:

— s ha mellettük s közöttük Catana Aurél finom egyéniségére és sok-sok megértésére gondolunk, akkor elhiszük, hogy ő azelőtt is úr volt, régóta járja a művelődés mesgyéjét és bizonyára érzi azt, hogy Romániát elsősorban vezető tisztviselőinek lelki nagysága és szellemi kiváltsága menti át a korrupció, az elbizakodottság és elfogultság ingoványán, amelynek csápjai között ma oly sokan vergődünk. Megnyugtató, hogy ő ül a rendőrség trónusán. Mindnyájan egyszerű és elhagyott Crainquebillek vagyunk, akik bekerülhetünk a rendőrségre ezért vagy azért

de a kicsi emberek apró tragédiája Catana Aurél kapuja alatt mindig szelid és kibékítő megoldásra jut. Catana Aurél okot adott a lakomára, őt dicsérni nem szervilizmus és nyugodt a mi lelkiismeretünk, hogy nem árultuk el a közönség érdekeit, amikor részt veszünk ezzel a pár sorral az ő ünneplésén.

Azt mondja Cantacuzino szenátor, hogy a Bratianu-kormány már meghalt, de még hatalmon van. Szóval akárcsak Szolimán szultán, akit holtan vittek lovon végig a táboron, hogy a katonákat lelkesítse. Igen, de kit lelkesít az a tudat, hogy a liberális kormány még él, ha csupán látszat szerint is. Mindenesetre vigasztaló volna, hogy a kormány meghalt, ha ugyan hatalmon van is, de mi jobban szeretjük ha az a kormány, amelyikre olyan sokan mondják ki a halált, le is

vonja ebből a konzekvenciát. Bratianuék azonban úgy találják, hogy a halottkének tévednek és ők vigan élnek tovább. Legalább is a körmük még nő és kapar. A halottakról mondja Mikszáth, hogy még tovább is nő a körmük, de használni már

nem tudják. A liberális kormány pedig még használja a karmait. Ha Cantacuzino szenátor talán nem érzi ezt, hát kérdezzem meg másokat, például a magyar kisebbségeket.

Budapest középületeit bajor csapatok akarták megszállni

Budapest, november 10. A fővárosi államrendőrség tegnap nyilvánosságra hozta azt a szerződést, amelyet a Bethlen-kormány megbuktatására szövetkezett Ulain és társai a bajor horgaskeresztesekkel kötött. Ez a szerződés (a lényegtelenebb részek kihagyásával) így szól:

Első fejezet. Az érdekek és a szándékok teljes egyenlősége alapján, amely a felek között fennáll, legszorosabb együttműködés határozatát el minden tekintetben és minden esetben. Második fejezet. A legbensőbb politikai és katonai közönség ellenére mindkét szerződő állam szuverenitása érintetlen marad. Harmadik fejezet. A szerződő felek mindegyikének megmarad a joga másirányú szövetségeket kötni, amennyiben ezen más szövetségek által a másik szerződő félnek érdekei nem érintetnek kedvezőtlenül, vagy sérelmet nem szenvednek. Negyedik fejezet. Amennyiben az egyik szerződő fél a másik fél sérelme árán is egy másik hatalommal szerződést kötne, úgy azonnal oly megállapodás kötendő, amely által esetleges félreértések teljesen kiküszöbölhetnének. Ötödik fejezet.

Hatodik fejezet. A két szerződő fél közt fennálló munkaközösség a szerződő felek mindegyikét arra kötelezi, hogy egymást céljaik elérésében minden rendelkezésükre álló eszközzel támogassák, hogy a megkívánt végcél eléérassék. Hetedik fejezet. Bajorország kötelezi magát arra, hogy Magyarországnak legmesszebbmenően mindazokat az eszközöket rendelkezésre bocsátja, amelyekben az hiányt szenved. Ugyanez a kötelezettség fennáll természetesen Magyarországra is. Nyolcadik fejezet. Az első és második számú mellékletekben felsorolt, kölcsönösen rendelkezésre bocsátandó eszközökön kívül

Bajorország Magyarország rendelkezésére bocsát speciális kiképzésű legénységet a magyar akcióban való felhasználás céljából.

Pötfejezet: Mindkét állam megállapodik abban, hogy a monarchista kérdést az akció befejezéséig elodázza.

Első melléklet. (Legénységi és anyagszállítások Bajorország részéről.) Minthogy a német harci szövetség (Deutscher Kampfbund) által október hó 24-én megállapított szállítások, amelyek Bajorország részéről teljesítendők, kielégítőnek nem tekintetnek, sőt azoknak kiegészítése Bajorország magyar delegátusa részéről szükségesnek nyilvánított,

a Kampfbund jegyzékében felsorolt

olt csapatok kétszerese állittatik Magyarország rendelkezésére.

A Bajorország részéről felsorolt anyagszállítások az akció megkezdésére elegendők lesznek ugyan, de később nagyobb magyar csapatkötelek felállítására alkalmasával kibővitendők.

Az engedélyezett legénységen kívül még tisztek is elegendő számban kérelmeztetnek, akik oktató és szervezési célokat szolgálnának és egyébként tanácsadói szerepet vennének.

Második melléklet. Magyarország kész a befejezett akció után Bajorországot élelmiszerekkel támogatni. Az erre vonatkozó végleges megállapodások szövegei tárgyalás alapján Münchenben kötendők.

Harmadik melléklet. Szükségesnek tartatik, hogy Bajorország Magyarországnak oly embereket bocsásson rendelkezésére, akik a normális katonai szolgálton kívül is dolgoznának. Ezek többek közt oktatók, szervezők, stb., valamint speciális kiképzésű legénységi állományú emberek volnának, akiknek felhasználási módjára nézve Magyarországnak önálló rendelkezési jogot kell adni.

A rendőrség előtt, mint e szerződés szövege is mutatja, már csaknem teljesen tisztázódott az a fontos kérdés, hogy a fegyveres puccs előkészítői miként tervezték az akcióbalepés megkezdését s hogyan dolgozták ki azt a programot, a mellyel végre akarták hajtani céljukat. Erre vonatkozóan vallomást nem tettek sem Ulain Ferenc, sem Szemere Béla, — akiknek vallomása egyébként is teljesen negatív — ezeket a részleteket elárulták az Ulain Ferencnél a bécsi gyorsvonaton lefoglalt iratok. A szerződés eredeti szövegéhez azonban csatolva volt

egy sokkalta jelentősebb kísérőlevél is, amely elárulja, hogy az akció pogrommal és az összes középületek megszállásával kezdődött volna meg.

Részletesen felsorolja ez a kísérőlevél, miként történik a pogrom végrehajtása a megfélemlített fővárosban s ugyanakkor milyen terv szerint foglalják el a már előre fölfegyverzett csapatok az összes középületeket, a postát, a táviróhivatalt, a főkapitányság épületét és a rendőrlaktanyát. A kísérőlevél ismerteti még az egyes csapatok stratégiai elhelyeződését,

egyes miniszterek, ellenzéki politikusok kivégzéséről azonban nem szerepelt lista,

sem a kísérőlevélben, sem a többi iratok

között, amelyeket Ulain Ferencnél lefoglaltak.

Az igazságügyminiszter a minisztertanácsban bejelentette Ulain letartóztatását. Bejelentette, hogy tettenérés esete fenn, ezért kellett a letartóztatást elrendelni. A minisztertanács tudomásul vette a bejelentést.

A minisztertanács döntése alapján az ügyészség Ulain további fogvatartására kapott utasítást az igazságügyi minisztertől.

A főkapitányságon megcáfolják a lapok híreszteléseit a fantasztikus fekete listáról. Andrejka Károly főkapitányhelyettes nyilatkozott az újságíróknak. Kijelenté, hogy az most már bizonyos, hogy Ulaint és társait, akiknek szerepe a puccs előkészítésében kétségtelenül megállapítást nyert,

lázadás büntetéseért előzetes letartóztatásba helyezik és átkísérik az ügyészség fogházába.

Londonban a Times közli Ulain letartóztatásának hírét. A hiradás megemlíti, hogy a kormány határozott magatartását a sajtó és a közvélemény az egész vonalon támogatja. Kiemeli, hogy a kormány akciójának gyorsasága a kormány erejére vall. A Manchester Guardian és Morningpost szintén hirt ad a budapesti eseményekről és helyeslik a kormány eljárását.

Az ebben az ügyben őrizetbevettek száma tizenegyre szaporodott. A főkapitánysági cellákban jelenleg Ulain, Szemere, Bobula, Adorján Géza, Dániel Sándor, Homonnay Jenő, továbbá még nyolc olyan egyén szerepel, akiknek az eddigi zavargásokban is volt már szerepük.

A letartóztatást szombaton délelőtt foganatosították. Ugyanekkor átszállítják Ulaint és társait az ügyészségre.

A pestvidéki törvényszék fogházában már megtették az előkészületeket a foglyok átszállítására.

Budapestről jelentik, hogy a rendőrség tegnap este elfogott nyolc horgoskeresztes fiatalembert és kitoloncolta a fővárosból.

Weisz Konrád képviselő előállításáról elterjedt híreket megcáfolják. Weisz semmi összeköttetésben nem volt Ulainnal.

* Egy nagy tömeg vászon, schifon, batiszt, téhénemű anyag, ingzefir és ágyhuzat, damaszt érkezett a Körösparti Áruházba. Ezen cikkek beszerzésénél keresse fel a Körösparti Áruházat, ahol az árak a legolcsóbbak. Tisztviselőknek árengedmény.

* Legszolidabb napiáron! készítik és javítok minden fémipari munkát. Manometer! mérlegsúlyokat és mindennemű mérő műszert hitelesen javítok. Telefon felszerelést és elektromos berendezést a legolcsóbb árban vállalom. Új manometer raktáron. Rajz Andor elektro és precízió mechanikus. Str. Cosbuc (Szalárdi-u.) 9. szám, (Rosenzweig-palota.)

Gonda Testvérek

cipőkereskedők

Értesítjük a t. vevőközönséget, hogy saját üzünkben külön mérték utáni osztályt rendeztünk be. Mérték utáni cipők minden formában és kivitelben 24 óra alatt készünek. Mintacipőink Park-szálloda épületben levő üzletünkben megtekinthetők. Megrendelések ugyanott esztendőznek. Női-, férfi-, gye mek-, utca- és estélyi cipők állandó nagy választékban.

Hócipők,

sárcipők és házicipők

megérkeztek.

Utca lesz a törvényszéki palota kertjéből

A törvényszék tulajdonát képező kertből a városi tanács kezdeményezése folytán már tavaly elhatározták, hogy utcát nyitnak. A tanács engedelmére a miniszterhez fordult, aki a napokban küldötte leiratában elrendelte, hogy az utcanyitást csak a kisajátítási eljárás lefolytatása után ejthető meg.

A miniszteri rendeletnek megfelelően Hodor prelektus kinevezte a kisajátítási bizottságot, mely tegnap ült össze Vostinár főjegyző elnöksége alatt. A bizottság tagjai Horványi és dr. Kiss Döme voltak. A várost Prodán Guldó alügyész és Köszeghy főmérnök képviselték, az államot Dobos Constantia táblabíró. Magánosokként vettek részt a kisajátítási eljárásban Mangra főügyész dr. Váradai Ödön ügyvéd és Kemény Béla mérnök. A bizottság kimondotta a kiigazítást és azt, hogy a kert helyén utcát nyitnak. Egyben megállapították a telkek árát. A háztelkek előreláthatólag eléggé kapósak lesznek, amennyiben a város központjában, a legszebb helyen vannak.

A kereskedők tiltakozó kongresszusa Bukarestben

Kolozsvárról jelentik: Mint ismeretes, a Sfatul Negutitoresc (Kereskedők Szervezete) e hó 26 ra Bukarestbe nagy tiltakozó gyűlést hívott össze. Ennek a nagygyűlésnek a célja a kereskedelem szabadsága ellen hozott intézkedések elleni tiltakozás s azon részt fognak venni a kereskedők képviselőitében úgy a regátnak, mint Bukovinának és Erdélynek összes Sfatul Negutitoresc-főkhaj. De meghívták erre a nagygyűlésre az összes ipari és más kereskedelmi érdekelteket is, a kamarákat, a Sfatulul hasonló célokat szolgáló kereskedő egyesületeket, így az aradi, nagyváradai és temesvári kereskedő egyesületeket.

Butarestben — úgy látszik — ez a hatalmas megmozdulás némi félelmet idézett elő még a Sfatul vezetőségében is, amely minden bizonnyal felsőbb politikai nyomásra, már azon kezdett gondolkodni, hogy meghátrál. Ez annál könnyebben érthető, mivel a Sfatul bukaresti központja eddig is szoros kapcsolatot tartott fenn a liberális körökkel s valószínűleg a kormánykörök szelíd figyelmeztetésére szeretné elhalasztani ezt a hatalom előtt érthetően nem szimpatikus tiltakozó gyűlést.

Az erdélyi Sfatul-szervezetek azonban hallani sem akarnak az elhalasztásról. Épp ezért vasárnap, e hó 11-én minden városban, ahol Sfatul-fiók van, meg akarják tartani az előzőleg összehívott előkészítő gyűléseket s azon vidékenként és szervezetenként is tiltakozni kívánnak a kormánynak a kereskedelem szabadságát gátló rendelkezései ellen, nevezetesen az

áruzsora és a tulajgatra emelt adók ellen. A Sfatul erdélyi központja, a kolozsvári székhely ebben a szellemben kereszte meg a vidéki fiókokat s így vasárnap minden városban majdnem egyszerre fog felhangzani az erdélyi kereskedők monsire-tiltakozása.

A bukarestiek halogató akciójára való tekintettel a kolozsvári főtitkár, Somogyi Miksa ennek dacára is leutazott Bukarestbe s ott végleges információt akar nyerni a központ céljait illetőleg, valamint tudomásukra akarja hozni, hogy Erdély nem látja szívesen a további halogatást. Somogyi utja valószínűleg annál inkább eredménnyel fog járni, mivel a központi vezetőség nem helyeskedhetik szembe tagjai akaratával.

Felhívás az állami, vármegyei és városi tisztviselőkhöz!

A Temesvári Gyapjuipar r.-t. a köztisztviselőket nehéz anyagi helyzetére való tekintettel elhatározta, hogy saját gyártmányu és kedvezményes áru szöveteket fog kedvező feltételek mellett köztük kiosztani.

A prelektus ur, valamint a hivatalok vezetői szívesek voltak ezen közérdekű akciót nagybecsű támogatásába részesíteni.

A kiosztás alá kerülő szövetek, melyek tisztia gyapjuanyagból készültek, a napi piaci árnál 30 százalékkal olcsóbbak. Ezenkívül három egyenlő részletben fizethetik a tisztviselők.

Akciónk célja az, hogy ez a nehéz helyzetben levő osztály a nélkülözhetetlen és társadalmi állásának megfelelő ruhához jusshasson.

A jegyzési teendőket a város részéről dr. Vostinár főjegyző ur, a vármegye részéről Ciorlin János ur, az élelmiszerügyi osztály vezetője, míg a Curtea de Apel (királyi tábla) a Tribunal (törvényszék), a posta, a Direcțiunea Regionala (tanterületi főigazgatóság) és a Revisoratul Scolar (tanfelügyelőiség) és egyéb hivatalok részéről a jegyzéseket az illető tábla épületében működő igazságügyi tisztviselők szövetkezetének a vezetője, dr. Alinquer Kálmán ur volt szíves elvállalni.

Felkérjük a tisztviselő urakat, hogy igényüket minél előbb jelentseék be az illetékes helyekre, mert ezeket a kivételesen olcsó árakat — melyeket áldozatok árán hoztunk — csakis tömeges jegyzés esetén tarthatjuk meg.

Industria Lanei S. A.
Temesvári gyapjuipar r.-t.
nagyváradai fiókja.

* Adomány. Poller Ignác ur az Izraelita Nép-konyháának 1000 leit adományozott, melyért hálás köszönetét ezúton fejezi ki az Elnökség.

Lya de Putti

legújabb alakításu

Az égő szántóföld

nagyhatásu társadalmi dráma 6 felvonásban.

vasárnap hétfő kedd

az „Apolló” mozgószínházban.

Harisnyák, Trikók, Keztyüket

vásároljon okvetlen

férfi sokni Lei 15—, férfi ing lei 175— férfi sefir ing lei 95—, férfi, női és gyermek zseb-kendőket olcsóbban vásárolhat, mint bárhol.

KELLER áruházában

Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 8.

Olympiász

Irtá: Pálffy Gúla és Irén

Ma, mikor Önöknek, reggeli közben, szerozza a szobalány a párolgó teásfindzsa mellé lapot és mikor rátéved szemük erre a szóra: zonnal vállatvonnak és átlapozzák az oldalt. Olympiász...? Nem érdekes. Már maga a m mutatja, hogy amiről az írás beszél, az emmi vonatkozásban se lehet az Önök legénebbjével, azokkal a dolgokkal, kérdésekkel, melyek Önöket személyükben, akár materialiter, kár fizice foglalkoztatják.

De a szó azért csak különös. És éppen, mert a legparányibb köze sincs a hétköznappal, piac-átrendezéssel, a devizával, a lakásproblémával, az adóbizottság határozataival, Brajanu bel- és külpolitikájával, szóval azzal az egész érdekkonglomerátummal, melyből az ember máról-holnapra-tengődése összetevődik; a ügyelem önkéntelen visszatéved rá.

Olympiász...?

Hm... Mégis, mi lehet ez? Ha jól emlékezünk, valami „irodalmi“ csodabogár. Hogy Erdély művészei és tollforgatói városunkint összefognak és elmennek Kolozsvárra, a Magyar színház rivaldájára, egy kicsit megmérkőzni egymással. Igen, ez az...! És Önök elolvassák a napi tudnivalók után a cikket és aztán mosolyognak egyet.

Gáncs ne érje Önöket ezért.

Mert mi is félretettük az ötletet elébb. Aztán vállaltunk rá, macskakörök közt emlegettük és némi zavarral megmosolyogtuk.

Gyürkőzni, ilyen nagy szó mögé...! Olympiász...!

Egy fejtörő éccaka a napi robot után...! Nyugtalan tolrágás, iramodó betűk, melyek beletáncolnak a hajnali szürkületbe... Aztán valami, ami ottmaradt a fehér papíron. kócosan, kuszán. Valami, ami elkészült, megszületett amiért apáskodni, anyáskodni, aggódni kell, hogy ugyan megvan-e mindene, épp-e, tud-e járni?

Igen, a „városközi“ verseny ez volna, ez volt a mi számunkra. Sokszor ráztuk meg rá a fejünk, százszor tagadtuk meg önmagunk előtt a tervet, míg a nóta vége mégis csak az lett, hogy Parlagi igazgató kemény biztatással kezébe vette a dirigáló-pálcát, lelkes művészgárdája bátran nekidült a próbák nehéz munkájának s ma ottállunk mind, kéz a kézben a kolozsvári színház légvonatos deszkáin, a szuffiták és kötélsomók között, erőnkhez mért hangon kiáltva bele az idegen város köztudatába Nagyvárad drága nevét.

Ami tévovázásunk ellenére mégis odavitt minket: nem volt mérkőzési vágy, sem hetvenkedő egyéni ambíció, Ady óta a versenyzésszándék is messze mögöttünk bátortalankodik. De tudjuk, hogy mindenki innen startolt, hogy tartozunk valami életjellel ennek a nagyutasokat-osztott állomásnak és annak a közönségnek, mely sokszor, szeretettel, minket is meghallgatott.

Nem a siker fontos ma nekünk. Fontos volt ráeszmélnünk, hogy Várad a miénk. És minden tapsnál nagyobb diadal lenne számunkra, ha önök viszont szinte rájönnének, éreznék, tudnák, hogy mi pedig egészen az önöké vagyunk.

A „Parisien Grill“-ben

szigorúan családi műsor, világvárosi attrakciók felléptével.

Kezdetek este 10 és fél órakor.

Consumatum est

Irtá: Lovassy Andor.

Az erdélyi földosztás befejeztetett: az agrár-törvény végrehajtatott! A felső fórumok előtt vannak ugyan még felfolyamodások, kérvények, erőlködések, de a helyzeten ezek már vajmi keveset javítanak, mert az eljáró hatóságok már tulcsenek a munka dandárján: Consumatum est.

Erdélyben most már nincs számottevő, nagyobb kiterjedésű uradalom.

az államé, illetve a paraszt lakosságé a föld.

De a nép még éhes, éhes a földre. A mit eddig adtak neki kevés; még kér a nép, még adni kell neki, adni nemcsak földet, hanem most már követeli annak megműveléséhez szükséges gazdasági gépeket, eszközöket és igavonó állatokat is; követeli az államtól, mely vele eddig is bőkezűen bánt.

Hogy miként sikerült a papiroson mutatós és bölcsen kigondolt agrártörvénynek a gyakorlatban való alkalmazása, arra érdekes világot vet dr. Jacob János urnak, a „Tara Noastra“-ban, néhány nappal ezelőtt megjelent, feltűnő és erre az ügyre vonatkozó igen érdekes és igen bölcsen megírt cikke.

Ugy a cikk tartalma, mint annak tenorja, az életből kimarkolt adatai, valamint írójuk súlyos egyénisége készített, ösztönöz és sarkantyuz engem arra, hogy vele bőven és alaposan foglalkozzam ebben az újságban és ezen a helyen, hol emedéseket úgy én, mint mások, sajnos minden eredmény nélkül, annak idején szelöltettük és teljes jóindulattal tárgyaltuk.

*

A fentebb említett cikkben azt írja dr. Jacob János ur, hogy Erdély tizen-negy millió hold földjéből a felosztás előtt 60 százalék volt a kisbirtokosok és 40 százalék a nagybirtokosok kezében; szociális szempontból tehát változtatni kellett ezen a visszás helyzeten, de változtatni kellett nemzeti szempontból is, mert a román lakosságra egy hold, a magyar lakosságra pedig hat hold föld esett. Ez volt az arány.

Azonban a problema ma sincs megoldva, mert amint azt megoldották, azzal még rosszabbodott a helyzet, hiszen nem korrektül és nem jól hajtották végre; most ez nem annyira agrár, hanem inkább „agrikulturális“ problema. A földosztással intenzívebbé kellene tenni a termelést, hiszen — írja dr. Jacob János — ezen a földön, az erdélyi földön, 1918 előtt magasabb fokón állott a gazdasági kultúra, mint áll ma, a békekötés után, a földosztás megtörténteke.

Hiányzanak a nemes vetőmagvak és hiányzanak az olajmagvak, — mondja ő és azt is mondja, hogy ezelőtt az erdélyi állattenyésztés vetekedett a nyugati államok állattenyésztésével nemcsak tömeg, hanem fajok szerint is. A szőlő és gyümölcs termelés szintén kiállta a versenyt a külfölddel, olyan magas színvonalon állott az.

A magán, a közbirtokossági és állami erdők kezelése első volt Európában, mert azok felhasználását szigorúan ellenőrizték: gond volt a letarolt erdők újraültetésére, természetes és mesterséges sarjasztására is.

A mezőgazdasági termelés értékesítése biztosítva volt az ipari feldolgozással és a kivitellel; de a jelenlegi termelés, a multhoz képest, dekadenciát mutat. Az agrár-termelés súlyos, degenerálódik és az állami szervek biztatása dacára, a veszély továbbra is fenyeget; a földek nagyhányada műveletlen és bevetetlen, a buza üszögös, a vetés rossz s ennél fogva az ország gabonatermése veszélyeztetve van.

A cukor és olajtermés válságba jutott:

az állattenyésztés hanyatlak, az állatok csakugy véletlenül nőnek fel, számuk apad, minőségük súlyos, pedig ez volt valaha Erdély büszkesége.

Vége a mezőgazdasági termékeket feldolgozó iparnak is. Hova lettek Erdély gyárai és malmi? A kereskedelmi társaságok nem funkcionálnak és ahogy az állam ezt az ügyet kezeli, nem is fognak funkcionálni, tekintettel a velük szemben követeltetett bánásmódra.

Az erdőket 1919 óta mohón aknázzák ki és a konzerválásnak semmi nyoma. Eltűntek az erdők és lesz vízmosás, domb és szikla. A vágatásban nincs rendszer és nincs tilalom, vágnak, irtanak itt tavasszal és nyáron is. Ha pontos statisztikát adnának, kitűnne, hogy 1919 óta több erdőt irtottak ki, mint ezelőtt husz év alatt összesen. A temérdek levágott fatömeg a vasutak mentén van összehalmozva és a dologban az a legszomorubb, hogy ipari célra alkalmas fát tűzfának használnak fel.

Ezelőtt Erdély Magyarországnak integráns része volt, oda irányult minden termény szállítása, mert ott volt a töke forrása.

Az agrárreform lényegesen segít ennek a dekadenciának, reméli, hogy csak átmenetileg, mert ahogy ezt a törvényt végrehajtották, az a mód és eljárás oka a bajoknak. Brüsszél térnek át a nagybirtokról a kisbirtok rendszerre s ennek káros hatása észlelhető az egész közgazdasági életben. Semmit se tesznek, hogy a birtokcsere alkalmával a termelés ne szenvedjen.

Erdély volt nagybirtokosai rendelkeztek szakképzettséggel és instrukcióval. Ugy kellett volna a törvényt gyakorlatban végrehajtani, hogy a megrázkódtatások kikerültesse; de a földművelés terén a szervezetlenség (desorganizáció) teljes. A nagybirtokok leltára (inventár) holt töke. A gépek rozsdásodnak, az épületek összeomlanak; a nagy birtokok gazdasági szemlyzetét szétszórta és senki hasznát nem veszi. A kis birtokosoknak gazdasági gépei nincsenek és még remélni sem lehet, hogy termeljenek.

Az erdők pusztítása egy immorális igazgatásnak a következménye, minden állami magasabb cél nélkül. A kitermelők csak fiktiye vannak nacionalizálva. Idegen társaságok kezében van az üzlet, akik nem hozzák be az exportált fa árát, hanem külföldön marad az; ha nem így lenne, javulna a lei árfolyama és értéke.

Az agrártermelés dekadenciájának főoka a közgazdasági kormányzat bizonytalansága, a folyton egymásnak ellentmondó intézkedések, például a permisek terén. Egységes, folyamatos és állandó (stabil) kormányzatra lenne szükség; amit egyik kormány csinál, ne borítsa fel azt a másik. Semmire biztos itt és semmi se állandó.

A vám és export kezelés körül való-ságos anarchiát észlelhetünk.

Erdély gazdasági eredményét más szemmel emelte a multban, most csak bankettek és tőzstok vannak és ezek nyomában a nyomor.

*

Ezeket a bölcs és nagyrészen igaz sorokat nem mi, hanem dr. Jacob János ur, a „román néppárt“ egyik oszlopos és tekintélyes tagja írta. Mi nem mertük volna a multat a jelennek szemben ilyen ríktó színekkel glorifikálni; de igenis ezelőtt másfél évvel, a „Nagyvárad“ 1922 évi július 29-iki számában e sorok írója éppen ezen a helyen, ha nem is szóról-szóra, de gondolatmenet szerint előre éppig meg-jósolta azokat a veszedelmes és az egész román államra káros következményeket, melyeknek teljes beteljesedését az agrártörvény végrehajtása után, ennek a törvénynek egyik megalkotója és a bukaresti kamarában előadója utólag

megállapít. Olyan ez a bírálát, mintha egy apa a saját fiát bírálta és felkiáltana: — bizony ez a gyerek rosszul sikerült! Dehát vannak dolgok, amit nem lehet vissza-csinálni.

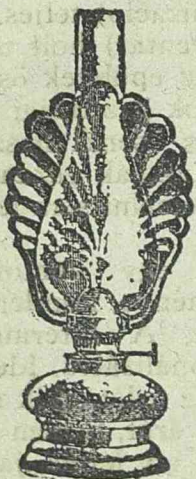
Ha rossz indulat lenne bennem, azt mondanám, hogy Canossa-járás és Pilátus keze mosása ez, midőn nem a törvényt, hanem annak végrehajtását kifogásolja. De nem akarok rosszmájú lenni, csak igazságos és bátor vagyok megállapítani, hogy az Agrártörvényt az Avarescu-kormány alkotta, a Bratianu-kormány csak végrehajtja; azonban a baj már csirájában meg volt és meg van ma is, mert kifejezték abból egy szöveget, a közép-birtokok meghagyását imperatívus kimondatai; vagy ha nem is felejtették ki, de a végrehajtás alkalmával nem ütöttek bele a falba és nem, respektálták azt.

A regátban jobb és könyörületesebb az a törvény, mint itt Erdélyben, Bukovinában vagy Bessarabiában, pedig egy kormányának se szabad volna és nem volt a múltban sem szabad adófizető polgárai részére különböző mértékkel birni, de ha mérték, ime itt van a következmény!

Igaz és való dolog, hogy a mezőgazdasági termelés kétségbeesetten rossz és ez után még rosszabb is lesz! A kereskedelem és ipar haldoklik, a súlyos adók és kiviteli tilalmak folytán pedig végleg jobblétre szenderül, ezt mondtak és mondom sokak nevében én és ezt az állítást, előbb hivatott adataival megpecsételte az agrártörvény előadója: dr. Jacob János ur is.

(Befejező rész következik.)

Üvegkereskedők

A közeli lámpa sajnos alkalmával ajánlunk raktárról bármilyen nagy tételben fali, függő és asztali lámpákat, lámpasírokat, lámpabeteit, kezilámpásokat, lámpaalkatrészeket, opál és kupola-ernyőket.

Árunk a legversenyképesebbek
Kérjen árajánlatot!

Komlós Testvérek

üveg és porcellán áruház

Oradea-Mare (Nagyvárad) Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 13. Telefon 372.

BUTOR
különlegességeink minden kivitelben **ÉRKEZTEK**
Wallerstein Ferenc utóda
DANIBERG
ES WALDNER
Nlc. Jorga (Zöldfa)-u. 19.
Alapított 1861-ben

SZOBRASZ GYERMEK

A tehetség kicsillan mint a gyöngy, megnyilvánul már a gyermekkorban mint Munkácsinál s mint minden nagyobb művésznél. Azt hiszük nem tévedünk ha azt mondjuk, hogy két ilyen tehetségre bukkant munkatársunk Érmihályfalván. Két kis fiú, akik gyermekjátékukból a töltük soha nem látott szobrászattal kezdtek foglalkozni. A gyermek játék abból állott, hogy agyagból emberkeket, kutyákat kezdtek formálni. Ez a gyermekjáték bámulatos formaérzékkel, pompás technikát mutatott fel. Kicsillan az született rátermettség, a szobrászat iránti tehetség a kis fiukból, akik mikor elkezdtek három évvel ezelőtt az agyagból való mintázást, alig voltak 6-9 évesek.

Ma Nagy Elemér 12 éves, öccse Laci 10 éves Nagy Elemér dohánybevaló hivatali tisztviselő gyermekei Érmihályfalván. Iskolába járnak, de minden szabad idejüket agyag mintázással töltik el. Fénykép után lemintázzák bárki fejét. Házi kutyáikat, macskájukat alvás közben lemintázták. Kossuth, Petőfi, Kisfaludi szobrait s egy magyar gubás paraszt szobrát a régi Új Időkből gyúrták agyagba.

Kis mintázójuk alatt gyorsan megy a munka és a gyermekek nagy gyönyörűséget találnak a kialakuló, meglevenedő alakokban.

Mindkét gyermek pompásan hegedül is. A nagyobbik fiú feje valószínű Fadrusz fej, az első rátekintésre feltűnik erős dudorodásaival, amik a tehetséget sejtetik.

Ezeket a gyerekeket senki sem tanította, senki sem buzdította, hogy szobrászok legyenek, sőt Érmihályfalván még alkalmok sem volt arra, hogy valakitől az agyag mintázását lássák. A tehetség, a rászűlöttség nyilvánult meg nálok, mint Fadrusznál és minden remény meg van arra, hogy kellő irányítás mellett hírneves szobrász művészekké fejlődjenek.

Most még minden örömeiket meglehet szerezni azzal, ha megfelelő, jó gyúrható agyagot juttatnak nekik, amit édes apjuk szerez meg, aki mindent elkövet, hogy gyermekeiknek anyagi tehetségéhez mértén megfelelő nevelést adjon.

Csupa erő és csupa ígéret a két gyerek, akikre nagy reménységgel tekinthetünk azzal a reménységgel, hogy nem fognak elveszni az ismeretlenségben, mint annyi kiváló magyar tehetség, hanem dicsőség vár rájuk a jövőben, talán a világot fogja bejárni egyszer a nevük.

Hogy tehetségek nem fognak paragon maradni, bizonyítja szülőik intelligenciája, akik tisztába vannak gyermekeik zsenialitásával.

Próbálja meg, nem bánja meg!

ha ruháját **DAVID és KOHN** urai s abóknál, Sir. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám alatt készített legizlésebb kivitelben, az alanti rak mellett:

Árjegyzék:

Zakó öltöny	800 Lei
Felső	
Raglán	700 Lei
Uzszer	
Téli kabát sima	800 Lei
Téli kabát Hamilton v. Lord	900 Lei

Estélyi ruhák jutányos árban, a legszebb kivitelben

Üdonság, ami még eddig nem volt

LEICHNER

új szőrme áruház
Sir. Postal 4. sz. a
megnyílt!

Nyitott és csukott

autók

bérelhetők minden időben Magyarországra is.

Andriska és Rosenbaum

auto garage, Calvin-utca 15. sz.
Telefon 209. Telefon 209.

Ugyanott Michelin Cable auto gumai és benzín kapható.

TÁVIRAT

5000 méter angol kabát szövet érkezett minden színben, melyet 330 leies árban árusítunk ki

Bwdul Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 10. sz.

SCHNEIDER és MIHELFI

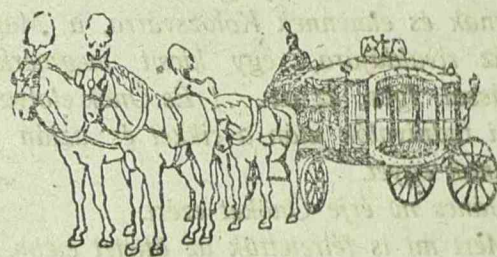
Rimanóczy-utca 4. szám a

Harisnyák, keztyűk, zoknik, rövidáru, szabókellékek és nyaknemezők legolcsóbb bevásárlási forrása

Jumperpamut Lei 4.50. dekája.

Blum és Társa

divatáruháza (volt Eldorádó.)

Halálozás

alkalmával a családtagok saját érdekében keresztek fel a Germán Károly utóda „Kegyeleti” keresztény temetkezési intézetet, hol a legolcsóbb és legszebb temetéseket rendezik. — Különösen felhívom a közönség figyelmét arra, hogy üzletem a Sas-paszagában van a vásárlás mellett.

Oradea-Mare. Teljes tisztasággal:

Germán-Károly utóda Tarsoly

Nem üres reklám

jól és olcsón vásárolhat **Witraelnél**

Avram I. neu (Kossuth) u. ca 5.

Női és férfi szövetek, barchet, flanel, schilon, vásznak stb.

Női bőrkulap

női bőrkéznyű és női mellény üdonságok ismét érkeztek az

Old-Englandba.

PAULINI L. LILI

francia és angol női divat szabósa. — Façon 500 leltől.

NAGYVÁRAD

Str. Pável u. 19. sz.

* Ügyvédi hír. Dr. Rozvány Jenő ügyvédi irodáját Oradea-Mare Ritoók Zsigmond (Calvin-utca) 1. szám alatt az Ügyvédi Kamara házában.

Idám esetek a postáról

Irta: Szilágyi Béla.

Legyen szabad nekem is a postáról írni. A cikk szhangja akar lenni a Lovassy Andor úr cikkén, amely e lap hasábjain jelent meg november 4-én.

Azt írja a Mester, hogy mindig csodálattal és konszenves szeretettel tekintett a postásokra.

Mi pedig tisztelettel vesszük le a kalapot az úr előtt, aki vissza-vissza tekint arra az időre, amikor magyar posta fénykorát élte e területen és től a dicséret és elismerés hangja szól.

Hogy minő szolgálatot tett a magyar posta a közönség érdekében, azt nem kell bővebben fejtegetni. Mindenki tudja.

A közönség legnagyobb része azonban csak fahalad el e nagyszerű intézmény előtt és azt szí, hogy az egész szolgálat abból áll, hogy feladja a levelet, pénzt, csomagját, miközben el-cényelez egy-kétszáz postás-kisasszonnyal, vagy bosszantott k valamilyen nyugalomba vonuló amazon ideges apkodásain. Nagyon hosszú nyúlna e cikk, ha a postaszolgálat labirintusába akarnám vezetni az olvasót.

Néhány szemelvényt igyekszem kiragadni csupán a postás életből, amely nem annyira a szolgálat nezségeit, mint inkább a szolgálat alatt történő érkes eseményeket tünteti fel.

Egy alkalommal dühösen beront a pályaudvari postafőnök szobájába egy német vigéc és minden vezetés nélkül szidja a postát, amint a száján kiért.

A főnök erőyes fellépésére lelebb eresztette a hangot és a következő panasszal állt elő:

— Főnök ur! Én a múlt héten egy levelet adtam el Budapestre. Fontos üzleti ügy volt benne. Micsoda disznóság, hogy a levelemet se nem kézbesítették, se vissza nem hozták. Ezért kártérítést követelék és panaszt emelek a kereskedelemügyi miniszternél. Disznóság. Ilyen is csak Magyarországon fordul elő...

— Hogy volt címezve a levél? — kérde a főnök.

— Schmidt József Budapest, Andrássy-ut 27.

— Az nem lehet, Bizonyára nem jó volt a cím!

— Tudja meg az ur, hogy én nem vagyok be-rugva és nem ez az első levél, amit feladok, mind így volt címezve és csak ez az egy nem jutott oda! Disznóság!

Közben felhozatta a főnök a levelet, amely már tértinek volt kezelve, átadta a méltatlankodó vigécnek, aki majd elájult a meglepetéstől, amikor olvassa a levelen a következő címet:

Schmidt József Budapest, Andrássy-ut 72.

Erre udvariasan bocsánatot kért, a házszámot kijavította és fülig pirulva távozott.

Egy alkalommal, amidőn az Osztrák-Magyar-Bank pénzküldeményét továbbítottuk, az összküldemény 24 ládából és 32 zsákból állott.

A pénz, ha jól emlékszem, 16 millió koronát tett ki és ehhez rendesen rendőri fedezetet kértünk.

Amikor a pénzt a pályára kivittük, az ott árutató munkások közül kettő közeledett a kocsihoz és kérde az egyik.

— Mi van abba a sok ládába meg zsákba?

— Mi van — mondá a másik — hát nem hallok, hogy pénz?

— Jó volna elvenni vagy kettőt belőle, hiszen annyi van, hogy maguk se tudják, mennyi van!

— Tekintetes ur! Nem adna ábbul a sok zsákból egyet nekünk?

— Vigyen — mondom, — amennyit akar, csak aztán a bőrére vigyázzon!

— Miért?

— Mert a csomagokban puskapor is van és ha nem úgy fogják meg a zsákokat, meg a ládát, ahogy kell, azonnal felrobban.

A két atyafi úgy otthagyták, hogy színét sem láttuk többé.

Egyik helybeli kertész két nagy koszorus dobozt hozott, közvetlen indítás előtt, melyeket Budapestre küldött egy másnap délelőtti temetésre.

A vonat már majdnem elindult, amikor a két nagy küldeményt bedobattam a mozgósra és a következő percben a vonat elindult.

— Köszönöm a nagy szíveségét — mondá a kertész és kérde, hogy mivel hálálja meg ezt a nagy előzékenységet?

— Egy finom izlésű kertésznek tudnia kell, hogy mivel kedveskedhetik egy vőlegénysorban álló fiatal embernek.

Másnap egy szál gyönyörű szép pirosrózsát küldött, amelyet elvittem a menyasszonyomnak.

Egyik kollégám sehogysem tudta megtanulni a Kolozsvár felé menő levelek irányítását. (Azt a mesterséget, hogy melyik küldeményt melyik vonatra kell raknia.)

Nagyon bosszantott már a sok kérdezősködése és hirtelen a következő irányítási utasítást férceltem össze neki:

Kolozsváron innen
Még a gyorsal minden.
Kivétel csak Fugyi,
Megértetted ugyi?

Am az sem mellékes,
Hogy Deés és Kékes,
Szamosújvár, Behlen
Is a gyorsal megyen.

Óradna, Besztercze,
Déda és Szászrégen,
Kissármás, Nagyenyed,
Ugy megyen, mint régen.

Be kell fizetni az új városi adókat

Kakas István, a városi adóhivatal vezetője, most bocsájtotta ki a felhívást az új városi adók és illetékek befizetésére. A felhívások ezek:

Adó az üzleti bérek után

A városi tanács 22333—23 számú határozata értelmében a városi adóhivatal köz-hírré teszi, hogy a belügyminisztérium 1923 október 20-án kelt 77638 számú rendeletével jóváhagyott 14988—223 számú tanácsi véghatározattal létesített az üzletbérek után fizetendő díjak 1923 november hó 1-étől életbe léptek.

Fenti határozat értelmében az egyes helyiségek bérlői a fizetett bérösszeg, illetőleg a haszonérték után a következő díjat fizetik a városi pénztárba és pedig a) a szállodák 30%, b) kávéházak, éttermek, söresarnokok, klubok, barok, kerthelyiségek, cukrászdák, bodegák, tejcsarnokok, étkezdével kapcsolatos italmérések, korcsmák és mozgósínházak után 30%, c) ékszer és ékszerimitáció üzletek, illatszer kereskedések, automobil és automobil alkatrész kereskedések, likör, pezsgő és cognac gyárak, csokoládé és cukorka gyárak 30%, d) diszmiáru és kézműáru kereskedések, divatkereskedések, szörme kereskedések, gyógyszertárak, melyek drogéria-cikkeket, parfümöket, pudert és luxus szappant árusítanak, drogériák, finom porcellán és üvegkereskedések, szőnyeg és finom bútorkereskedések, műtárgy- és régiségkereskedők, pénzváltó üzletek és bankok, fűzőgyárak és műhelyek, női fodrász és manikűr szalonok, szesz, pálinka és sör-árak, fényképész műtermek, vasúti és hálókocsi jegyeket árusító ügynökségek, pénzváltó és tőzsdeügynökségek, részvénytársaságok és szövetkezetek általában, kaucsukáru és látszerész üzletek, termé-

Különösen ügyelj
Kékesre, Naszódra,
Ezeket tedd fel az
Erdélyi mozgóra!

Ezt az irányítási költeményt a munka hevében csináltam és ettől fogva megszűnt a tévirányítás Erdély, illetve Kolozsvár—Brassó felé.

Később ezt a verset szavalták Szegedtől Brassóig!

Még egy jelenet egy szolgáról:

Egyik szolga megirigyelte, hogy az expressz-leveleket kerékpáron hordták széjjel és elakarta sajátítani a kerékpározás magas művészetét azon reményben, hogy ő is expressz lesz és büszkén fog majd kerékpározni a város utcáin.

Elő is vette a szolgálati kerékpárt, de még három napi gyakorlat után se tudta hajtani.

A többiek ott nézték komikus ügyetlenkedését, amikor egyik így szólt bukdácsoló kollégájához:

— Te marha! Már három hete kinlódol avval a biciklivel és mégse bírsz megtanulni rajta?

— Tudok én — mondá amaz — csak nem találom a predeált!

Milyen kicsinyke, de mennyire jellemző dolgok ezek. És mennyi mindent lehetne még össze szedni a postás életből. És mindazonáltal ment a munka szízfuszi erővel és akinek szolgálatából vissza maradt egy levél, az úgy érezte magát, mint a bukkott diák.

Hiszen az anyag utolsó darabig való elküldése mindnyájunk becsületkérdése volt.

De volt tisztességes fizetés, volt nyugdíj, családi pótlék, részjutalék, szolgálati pragmatika és sok minden, ami legelső feltétele egy üzemnek, amelyek nélkül becsületes, meg nem vesztegethető és önzetlen munkát elképzelni sem lehet.

szetes és művirágkereskedések, biztosító társulatok, áruaktárok, fürdők, konzervgyárak, gyárak általánosságban, ügynökségek és bizományi üzletek általában, kézimunka kereskedések 20%, e) fűszer, déligyümölcs, cukorka, élelmiszer üzletek, fegyver- és hangszerkereskedések, könyv- és papirkereskedések, divatáru, rövidáru, ruha, cipő és bőrkereskedések, posztó-üzletek, női és férfiszabók, luxus cipészek, utazási cikkeskedések, írógép kereskedések, vas- és edényüzletek, gazdasági és szállómivelési, gépkereskedések, képkeret, meszelő és ecset kereskedések, ernyőgyárak és műhelyek, élelmi cikk üzletek, festék, lakk, olaj és vegyiáru kereskedések, terménykereskedések, cement, mész és épületfa raktárak, hentesek és mészárosok, borbélyok és dohánytőzsdék, műköszörösök és mindennemű üzlethelyiségek 10%.

Ezen üzletbér kivetése végett, a fentebb felsorolt üzletek tulajdonosai, illetőleg használói kötelesek minden év december hó 1-étől 15-ig, jelen díj első alkalmazásakor folyó évi november 12-től 30-ig az üzlethelyiségért fizetett bérre, illetőleg saját használat esetén, a haszonértékre vonatkozólag, a városi adóhivatalnál való látogatást beadni, a rendelkezésre bocsájtandó nyomtatványokon, mely vallomás a háztulajdonos által is láttamozandó. Ezen üzletbér díj egynegyedévi előleges részletekben, január, április, július és október hó 15-éig fizetendő be a városi adóhivatal pénztárába. A hátralékos összeg után 9% késedelmi kamat fizetendő. Jelen üzletbér díj első alkalmazásakor a folyó évi november és december hónapra kivetett díj a fizetési meghagyás kézbevételeitől számított 15 nap alatt egy összegben fizetendő be a városi adóhivatal pénztárába. Ha

Perzsa szőnyegek

megrende ésre a legkényesebb lázást is kielé-

gítően készínek. — Nagy gyári lerakat: szőnyegek, perzsafonalból, felvelőkből. Régi perzsák javítását jutányosan vállalom. — Bizományba bármit elfogadok. —

Mayer Gyula

Str. Episc. Clorogariu (Uri-utca) 49.

bérlő, illetve saját használat esetén a tulajdonos üzletét véglegesen megszünteti, az üzlet megszűnését követő hó elsejével az üzletbérdíj töröltetik. Új üzletnyitás esetén az üzletbérdíj a bérleti jogviszony érvénybe lépésének napjától kezdve időközben is kivetendő, miért is új üzletnyitása esetén az üzlettulajdonos 10 nap alatt köteles az adóhivatalhoz vallomást adni.

Fentieket értelmében felhívja a városi adóhivatal fentebb felsorolt üzletek és helyiségek tulajdonosait és bérlőit, hogy az előírt vallomást 1923 november hó 12-től 30-ig terjedő határidőben a városi adóhivatal, földszint 26. számú szobájában az ott rendelkezésre bocsájtandó nyomtatvány felhasználásával annál is inkább adják be, mert a vallomás elmulasztása vagy a valóságnak meg nem felelő adatok bejelentése kihágást képez s a megrövidítésnek kitett üzletbérdíj 5—10-szeres összegével büntetendő.

Illeték a borsajtok után

A városi tanács 22333—923 számú határozata értelmében a városi adóhivatal közhíré teszi, hogy a belügyminisztérium 1923 október 20-án kelt 77638 számú rendeletével jóváhagyott 14988—923 számú tanácsi véghatározattal létesített és a borsajtóprések után fizetendő díjak 1923 évi április 1-től visszamenőleg életbe lépett. Fenti határozat értelmében 200 kg. ürtartalomnál nagyobb borsajtóprések után évenként 400 lei, 200 kg-ig terjedő ürtartalmu borsajtóprések után évenként 300 lei díj fizetendő. A városi adóhivatal felhívja ennél fogva a borsajtóprések tulajdonosait, hogy a tulajdonukat képező borsajtópréseket, ezek ürtartalmának megnevezésével a városi adóhivatal, földszint 27. számú szobájában 1923 november hó 10-től 15-éig terjedő határidőben jelentsék be. A bejelentés elmulasztása, vagy téves adatok bejelentése kihágást képez és a megrövidítésnek kitett díj 5—10-szeres összegével büntetendő. Az esedékes díj a fizetési meghagyás kézhezvételét követő 15 nap alatt fizetendő be.

Kocsik, autók, szekerek adója

A városi adóhivatal a városi tanács 22333—923 számú határozata értelmében a városi adóhivatal közhíré teszi, hogy a belügyminisztérium 1923 október 20-án kelt 77638 számú rendeletével jóváhagyott 14988—923 számú tanácsi véghatározatot létesített és a bérkocsik, bérsekkerek, bérteherkocsik, bérautók és omnibuszok után fizetendő díj 1923 november hó 15-ével életbe lépett.

Fenti határozat értelmében egylovas bérkocsi után naponta 5 lei, azaz 1 hónapra 150 lei, kétlovas bérkocsi után naponta 10 lei, azaz 1 hónapra 300 lei, bérautók után naponta 20 lei, azaz 1 hónapra 600 lei, bérsekkerek vagy bérszállító kocsik után 1 lóval naponta 5 lei, azaz 1 hónapra 150 lei, 2 lóval naponta 10 lei, azaz 1 hónapra 300 lei, 3 vagy több lóval naponta 15 lei, azaz e hónapra 450 lei; állati erővel vont közzállító kocsik után 1000 kg. megterhelésig naponta 20 lei, azaz 1 hónapra 600 lei, 1000 kg.-on felüli megterhelésnél naponta 30, azaz e hónapra 900 lei; mechanikai erővel vont szállító kocsik után 1000 kg. megterhelésig naponta 20 lei, azaz 1 hónapra 600 lei, 1000—2500 kg. megterhelésig naponta 25 lei, azaz e hónapra 750 lei és 2500 kg.-on felüli megterhelésnél naponta 30 lei, azaz 1 hónapra 900 lei és végül állati vagy mechanikus erővel vont utoasok szállítására szolgáló omnibuszok után naponta 30 lei, azaz 1 hónapra 900 lei fizetendő.

Ezen díj havi előleges részletekben minden hónap 5-ig a városi adóhivatal, földszint 25. számú szobájában fizetendő be és a befizetést igazoló nyugta a bérjármű vezetőjénél állandóan magánál hor-

dandó és a városi adóhivatal közlegeinek felhívására felmutatandó. Azon bérjármű tulajdonosok, akik ezen díjat fenti rendelkezések értelmében pontosan be nem fizetik, a befizetést igazoló nyugtat maguknál nem hordják s annak felmutatását megtagadják, kihágást követnek el és a megrövidítésnek kitett díj 5—10-szeres összegének megfizetésén kívül a forgalmi engedély bevonásával büntethetők. A városi adóhivatal ennél fogva felhívja a fentebb felsorolt díjköteles bérjárművek tulajdonosait, hogy a tulajdonukat képező bérjárműveket, azok minőségének és számának feltüntetésével a városi adóhivatal, földszint 25. számú szobájában folyó évi november hó 12—17-ig terjedő határidőben jelentsék be. A bejelentés alkalmával a november hóra esedékes díj befizetendő. A jövőben a befizetés minden hónap 5-ig pontosan eszközlendő.

Magyar dalok

a Kath. Növédő táncestélyén

A magyar dalnak mintha kivesztek volna az interpretálói alig-alig jelenik meg egy-egy valahol valamelyik bangverseny dobogóján. Francia, angol, olasz újságok sokszor hoznak tudósítást, hogy valamelyik művész magyar dalok szépségeivel töltötte meg hallgatósága lelkét, csak éppen mifelénk nem jutott belőlük. Most a Kath. Növédő elnöksége november 17-én a Kath. Kör nagytermében táncokkal egybekötött műsoros estélyén lépteti fel a magyar dalnak egyik legnagyobb tehetséggel áldott interpretálóját Felsőszilvássy Balja Ibolyka naturalista zongora művésznőt, aki most Romániában Jugoszláviában és Csehszlovákiában hangverseny körutat rendez Baranya Jolán kamara énekesnővel a nagyváradi színház kólaratúr énekesnőjével. Fiatal erőteljes tehetség Balja Ibolyka, aki elbűvölő közönségét játékaival. Balja Ibolyka zongora számai, amely a legszebb régi és új magyar dalok vannak felvéve, valamint Baranya Jolán népdalai Balja Ibolyka zenekísérete mellett, kiemelkedőbb pontjai lesznek az estélynek. A műsor egyébként gazdag és változatos és regelig tartó tánc fejezi be.

BOR

kicsinyben és nagyban állandóan kapható

JELINEK GÉZA szőlőtermelőné!
Str. Ploplior (Nyárfa-utca) 5 szám alatt

GRACIA

ÚJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM
Reg. Ferdinand (v. Rákóczi-ut) 23. sz.
(Steiner-ház)

megnyit!!!

1763

Őszi kalap újdonságok

uri divat cikkek

Róth M. Utóda
cégnél, Mária királyné-tér 3.

NŐI BABÁTOROK

női ruhák, gyermekruhák, mélyen le-
szállított árban kaphatók

Modell Áruház

Str. Vlahuta (Szent János-u.) 6.

LINOLEUM

Viaszosvászon,

Gummi köppeny,

Szőnyegáru szaküzlet

és gyári főraktár

HAAS LIPÓT

ORADEA-MARE,

Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 5.

Raktárak

Cluj, Strada Universitatii No. 1.

Timisoara, Bul. Reg. Ferdinand 7.

Linoleum:

Prima minőségben 67 cm. sz. mtr. L 167
Prima minőségben 90 cm. sz. mtr. L 225
Prima minőségben 100 cm. sz. mtr. L 250

Linoleum ebédli szőnyegek

Prima minőségben 150x200 — — L 750
Égetett mintával 200x250 — — L 1250
Prima minőségben 200x300 — — L 1500

Inleld Linoleum:

Teljesen átöntött, soha nem kop-
ható mintával négyzetméterenként L 450

Egyszínű valódi parafa

Linoleum:

Barna és zöldszinben négyzetmtrként L 330

Viaszosvásznak,

asztal bevonásához:

78 cm. széles méterje — — — L 70
100 cm. széles méterje — — — L 90
115 cm. széles méterje — — — L 105

Bőrvásznak:

Kalpok készítéséhez, 130 cm. sz. L 150-től
Mindenféle szinben, kárpitosok
kocsigyártók és könyvtárak
részére 120 cm. széles — L 150-től

Erős minőségű bőrutáncat, mindenféle
szinben 130 cm. széles

Viaszosvászon nagybani vételnél
nagy árengedmény

Szőnyegek:

Tartós futószőnyeg 70 cm. sz. mtr. L 100
Tartós futószőnyeg 90 cm. sz. mtr. L 140

Tapestrie, Velvet, Argoman ebédli-
szőnyegek minden nagyságban.
Ottoman takarók és plüsch abro-
szokban állandó nagyraktár

Agyelők és falli szőnyegek
L 170-től

Férfi és női gummikabátok

Ragasztva és varrva a legjobb angol
gummizással — — — — — L 875

Férfi gummi esőkabátok:

Valódi gyapjuszövetkötésűvel, a leg-
jobb angol gummizással — — — L 1750

Női gummi kabátok:

A legjobb minőségben elegáns
fazonokban — — — — — L 1190

Állandó nagyraktár: Sár, hó- és házi cipők-
ben, labdőrők, piaci- és iskolai táskákban. Min-
denféle gummiáru, lemosható gallér és kezelt,
fésű- és játékaru, gyermek- és henteskötények

Látogatás a nagyvárad-i izr. fiu-árvaházban

Nagy, táblás kapu, fehérre lakkozott székek, padok, sok virág a bolthajtás alatt... A látogató önkéntelen megrökönyödik, hogy nem magánlakásba tévedt-e? A kapu fölött ugyan ott az intézmény cédulája, de mégis, ez a fehér függönyös ablak, az a meghitt kis sarok: ez nem intézmény, nem internátus, nem az a közadakozásból mereven tető alá szörnnyüködött, rideg valami, aminek az alapszabályok szerint óramutatóra járó hivatalos tömeggyűléseket ismerjük. Hét éven át rendezgette, pelyhezte puhára a nagyvárad-i neologizmusok hitközség ezt a meleg kis tanyát, míg az árvaház szögekkel kivert fogalmát igazi, családi fészekre bélelte...! Valóban, nem csuda, ha egy percre megtűnődtem...! De Bárdos Imre dr., az árvaház igazgatója készséggel megnyugtatta, hogy jó helyt járok. Megyünk a tisztára surolt lépcsőkön fölfelé.

Az első benyilóban huszonnégy buksi, kerekre nyírt gyermekfej mozgolódik kíváncsián. Weisz Gáborné elnök, Atlasz Lajosné alelnök azonban tovább vezetnek. Egy asztalra készítve, precíz gondadal csoportosítva ívek, papírok, könyvek, regiszterek várakoznak. Mielőtt az elismerést elfogadná, ime lám: be akar számolni a vezetőség!... De a végbevitt humánus cselekedetek, — melyeknek adatszerű, bámulatosan praktikus följegyzései közt oly otthonosan lapoz Bárdos dr. — akkora számban vannak, hogy egy kimért terjedelmű cikk kereteit messze túlhaladnák.

Am ezek a melegsívi, drága asszonyok átsegítenek a lényeg nehezén.

— Huszonnégy védencünk lakik bent állandóan — mondja az elnöknő. — Egy gyermek havi ellátása 700 leibe kerül. A szükséges összeget közadakozásból és a vezetőség által rendezett mulatságok jövedelméből fedezzük. Mult évben 278.654 leink gyűlt így be. A gyermekeket hajlamaik, tehetségük szerint vagy taníttatjuk, vagy ipari pályára adjuk.

— Legutóbb egy banktisztviselőt, két tisztviselőt és két önálló iparost bocsátottunk szárnyra — veti közbe Atlasz Lajosné alelnök kedves büszkeséggel. — Most négy iparostanoncunk, öt középiskolásunk és husz elemistánk van. Hat éves kortól veszünk föl gyermekeket és itt tartjuk őket mindaddig, míg önálló keresetre, állásba jutnak. Ahol haláleset történik, oda azonnal kimegy egy hölgybizottság, bevizsgálja a család anyagi körülményeit és ha szükségesnek mutatkozik: fölajánlja az intézet oltalmát.

— Csöndben, becsületes polgárokat nevelni a társadalomnak, ez a morális programunk — mondja Bárdos Imre dr. igazgató. — Ami ez évre az anyagiakat illeti: azok nagyrészt megint csak főleg a rendezendő ünnepségekből reméljük előteremthetni. Ezidén is lesznek tea-délutánok, Hanuka-ünnepély és most legközelebb egy japán tarka-est összehozásán fáradoznak a hölgyek. Nagyszabályu, eredeti ötletekben gazdag mulatságnak tervezük és ahogy az eddigiek máris mutatják, a terv fényesen fog is sikerülni.

A nyert fölvilágítások után rövid szemlét tartunk a higiénikus tisztasággal, csinnal berendezett termék fölött. Löwy Jakab gondnok és jószágos hitvese szerényen félreháritják a kiérdemelt elismerést.

— Szeretjük a gyermekeket — mondják szinte mentegetődzve. — Az, hogy a növendékek egészségesek, jól fejlettek: dr. Meer Samu főorvos ur érdeme. Egész

lelkével, általánosan ismert nagy tudásával a miénk és az árvák ügyéé.

Ennyi szeretet, gondosság, önfeláldozás mellett talán-talán nem is olyan nagyon árvák ezek az árvák...? Huszonnégy fehér ágyaeskában, barátságos fehér függönyök mögött azt hiszem, csak rossz álmukban sirnak, mert az átlag-embersortól elütően, épp az éberlet, a való realizálta minden óhajátukat!...

A szekrényekben új, prima vászon és zefir fehér és ágyneműek dagadoznak biztatóan, a célszerű berendezésű fürdőszoba, a konzervekkel, élelmiszerkészlettel dusan felszerelt éléskamra, a tiszta konyha megannyi biztatástól sugároznak. Világosak és egészségesek a nappali foglalkoztatóterem is, ahol közeledtünkre elcsöndesedik a lecke-tanulás egyhangú moraja és huszonnégy, szinte elegánsan öltözött kis nebuló áll fel köszöntésképp. Az arcuk kerek, mosolygós, a szemükben derű csillog, igen, elődeik módjára, ha majd egyszer később kilépnek a barátságos falak közül: ezek is alighanem beállnak pártfogoltakból a pártfogók közé!... Volt rá példa az intézet történetében, nem egy, míg mások, szárnyarabocsátottak legalább az ünnepi asztalhoz kíváncsoznak vissza, hogy vendég-létükre vendégül lássák korábbi sorsosaikat!...

Mig távoztunkra a kapu ismét zárjába hull, sokáig előttünk kergetődznek még az előbb látott képek színei és mélyen befelé fordulva a megindultság kíséri zenés hangok mellett kimozdíthatlan helyére az emlékezetet...! (—y.)

Nagy emberek levelei

Tolsztoj, Flaubert, Ibsen, Nietzsche levelezései magyar nyelven

A lélek legtitkosabb zugaiba bevilágító emberi dokumentumok: a levelek. Egész korszakok megértését könnyebbé teszik az elkövetkező korok társadalombölcselei, történettudósai és pszichológusai számára azok a bizalmas irások, amelyek az illető korszakok szellemi áramlatainak megindítóit küldték barátaikhoz, ismerőseikhez, mert hiszen az egyes korszakokra, az emberi művelődés periódusaira a nagy vezető szellemek mindenkor rányomták egyéniségük bélyegét.

Ezért meg most kulturális esemény számba a Documenta Humana könyvsorozat megjelenése. A Documenta Humana — mint neve is mondja: emberi, még pedig nem mindennapi emberi dokumentumok gyűjteménye. Két kötete látott eddig napvilágot: az egyik Flaubert Gusztávnak, a másik Tolsztoj Leónak levelezését foglalja magában. Mindkét név lángoszlop, az utolsó évszázad eszméitől terhes, de sokszor kilátástalan éjszakájában.

Flaubertnek több mint százötven levele van a gyűjteményben. Maupassant, Renan, Ernest Fejdeau, E. de Goncourt Taine és last but not least: George Sand — ezek azok, akikhez Flaubert leveleit intézi. Levelei valóságos monográfiája korának. Politika, tudomány, művészet, divat, magánélet és szerelem panorámája pereg le előttünk ez irások olvasása közben. És mennyi párhuzam a jelennel! Mennyi bevált sötét meglátás! 1871 márciusában a német győzelem idején Flaubert így ír George Sandnak:

— Ha a francia revánsra kerül a sor a németek ellen, elképzelhetetlenül kegyetlen lesz és meglátja, senki sem gondol

majd másra, mint Németország megállítására. Minden erőfeszítésünk célja, Franciaország eszménye a nagyban való gyilkolás lesz!

A Documenta Humana másik kötete Tolsztoj leveleit tartalmazza: Csak a kovszkynak, Fjetnek, a híres költőnek és más kiválóságoknak küldte Tolsztoj, de vannak a gyűjteményben olyan irások is, amiket a jasnajapoljanai remete parasztemberekhez és töprengő szegény zsidókhoz intézett. Egyik ilyen levelében írja:

— Én a zsidókat nem tekinthetem másként, csak mint testvéreimet, akiket szeretek, nem azért, mert zsidók, hanem azért, mert mindnyájan, mi is, ők is ugyanegy Atyaisten fiai vagyunk.

A Documenta Humana sorozatban a jövő héten Ibsen levelezése és Nietzsche levelei fognak megjelenni egy-egy nagy kötetben.

A Documenta Humana minden kötetét el lehet olvasni a Hegedüs Hírlap-iroda kölcsönkönyvtárában.

Reclam

nélkül is szöveget különlegességeink legjobb és legolcsóbbak. Szolid kiszolgálás. — Olcsó árak!

Havas és Grünfeld

posztó és bélésszű nagykereskedők, Str. Josif Vulcan — Nagy Sándor-u. 4

Kötött bluzok, kabátok, gyerek

kötött dolgok, férfi ingek, nyakkendők és divat ernyők nagy választékban, és olcsó árban kaphatók Molnárnál.

Ezt muszáj elolvasni!

Vételkötelezettség nélkül meggyőződhet, hogy a legkisebb bevásárlásnál is százezreket takarít meg magának	"SPLENDID" férfikalap és uraldivat üzletében	Avram Iancu (Kossuth-u.) 16. hol csakis elsőrangú divatcikkek olcsóbbáknak mint bárhol!
Gyakorta kalap ... 650 Lei	Börkeztű ... 275 Lei	
Legújabb divatka ... 200 L-től	Keménykalap ... 250 L-től	
Válódíselym nyakkendők ... 130 L-től	la Socknik ... 30 L-től	
Bokavédő ... 130 Lei	Jägering és nadrag 180 L-től	
	Fehéring ... 260 Lei	

Tisztviselőknak külön árkedvezmény!

TUNGSRAM

A legjobb villanykörte! Mindenütt kapható!

Beszámoló egy pesti színházi hétről

Lezajlott ez a hét is, inkább tervezgetések, mint események között. Esemény csak az orvos dilemmája volt, amelynek főpróbáján ott volt mindenki. Dénes György a darabban agilis és szemfüles riportert játszik, aki a haldokló festőtől megkérdi, mik a tervei a jövőre? Erre irtózatosan lehordják és ezt vágják a szemébe:

— Ujságírónak nem kell kvalifikáció.

Erre a mondatra a földszint bal másodíkszámu páholyában tapsra csapta össze a tenyerét egy idősebb ur: Rákosi Jenő volt.

De nem csak Rákosi Jenő volt ott a főpróbán, a másik páholyban Jászai Mari ült Fáy Szerénával, ami külön érdekesség volt azok előtt, akik tudják, hogy a két nagy tragika régebben nem járt együtt. Egy másik páholyban Pongrácz gróf ült, a proscenium páholyban pedig Biller Irén Fall Leo társaságában. Érdekes, hogy Darvas Lili csak a zsölye nyolcadik sorában kapott jegyet.

Néhány intimitás a kedden színi került Lila akácról: A diszleteket már felállították. Akik látták eragadtatással beszélnek róluk. Különösen hangulatos és szívhez szóló a ligeti diszlet, háttérben a Gerbeaud-val. Szerepel a darabban egy vak koldus, aki hegedül. A színpad mögött a hegedűszámot Bárdos Arthur igazgató játsza el, aki régi muzsik, de a nyilvánosság előtt még nem szerepel. Maklár Zoltán két szerepet játszik. A második szerepet Bezerédi Mátyás néven. Van a darabban egy szereplő, akinek ez a neve: A vén bohém. Akik ismerik a ligeti életet, tudják, hogy ez a Gaál Pál, aki a ligeti színpad közkedvelt zongoristája évek óta. A színpadon a vén bohém szintén Gaál Pál játsza.

Ábrányi Emil végre megunt, hogy a Városi színházban Ragusa-hercege féle operetteket játszanak és Wagner bemutatóra, a Tannhäuser előadására készül. Nagyszerű terve van Ábrányinak: Buriánt akarja megnyerni a Tannhäuserhez, de ennek akadályai vannak. A Prágában élő operaénekes megharagudott ránk és kijelentette, hogy nem jön Pestre. Igen ám de mindenki tudja, hogy mi a gyengéje Buriánnak. Ábrányi is tudja... Megkérte Erdélyit a Dreschler-éttem tulajdonosát, hogy jó sörök érkeztek.

Burián jövetelét a jövő hétre várják.

Faragó Ödön, a volt kassai színiigazgató, még a múlt hónapban megállapodott a Városi színházzal. Most szerepet osztottak rá. A menyasszonyvásárban, de a kitűnő színész nem fogadta el. Faragó más irányban tárgyal ezidőszereint és megvan rá a reménye, hogy nemsokára egyik nagy színszázunk rendezői székébe ülhet.

Evreinov Nicolainak, a világhírű orosz írónak és festőnek új színdarabját. A szerelem fantazmagóriája című monodramát, megszerezte a Renaissance-színház. Ez a darab arról nevezetes, hogy a színpadi világítás visszatükrözi a főszereplő lelkiállapotát és hangulat változásait. Rendkívül finom művészi ujjítások vannak benne. A főszereplő neve: Én. A nő: Ó! Ó! A férfi személy: Az Én ellenségem, az Én kis barátom. Izeltő a darabból: a főszereplő szemét hátulról befogják, erre a színpadot és nézőteret vak sötétség borítja el.

A csodaszarvas bemutatásakor a fő

női szerepben feltűnést kellett egy fiatal leány: Tőkés Anna. A színésznő még nincs husz éves, de máris az első közé tartozik. Tegnap a Renaissance színház kulisszái között Tőkés Anna így beszélt magáról:

— Tizenkilenc éves vagyok, nagy kerültem a színházhoz, hogy, mint volt aradi színésznő, bementem főpróbajegyet kérni. A trónörököshez Berégi főtitkár úrtól. Éppen a szobában tartózkodott Bárdos Arthur, aki meglátott és behívott a szobájába. Azt kérdezte tudnék-e valamit szavalni? A Vasgyárosból mondtam el néhány szót és erre szerződöttem a Renaissance-színházhoz.

Valóban olyan félnék, félszeg, hogy el lehet hinni neki a 19 évet.

— És azelőtt?

— Azelőtt... Arról ne beszéljünk... Sok szenvedés, sok fájdalom és sok keserűség. Ezekről az időkről majd csak akkor fogok beszélni, ha olyan nagy leszek, mint Márkus Emma. Mert olyan szeretnék lenni...

* Magyar tan nyelvű elemi iskolák használatára megjelent a legújabb miniszeri tanterv szerint átdolgozott dr. Caba Ágoston kir. tanfelügyelő által írt Román nyelv tan. Kapható Béres Károly könyvnyomdájában, Oradea-Mare, (Nagyvárad), Főutca 14. sz.

* Esernyőket legolcsóbban Blumnál.

* Reklám-árak: Egy köppen 800, egy kosztüm 700—1020 leig. Sikkes ruhák 300—1000 leig. Elsőrendű munka. Schwartz Jenő Str. Saguna (Kapucinus) 16. szám.

* Legjobb, kényelmes háskötők kaphatók csak a kitűnő Kovács Sándorné orvosi háskötő készítőnél. Nagyvárad, Nilgésztelep.

* Dayral & Tauber Ltd London, mely Anglia egyik legismertebb divatszövevényháza, alkalmat nyújt a romániai kereskedőknek és szabóknak, hogy az általa forgalomba hozott szövetkülönlegességeket az eddigi magas árnál jóval olcsóbban szerezhessék be. Kizárólagos megbízást adott Deutsch posztóáruház oradea-marei cégnek, hogy részükre közvetlen Londonból való szállításra rendeléseket vegyen fel. Mint értesülünk, a cég utazója a közeli napokban indul békebeli tavaszi és nyári mintagyűjteményével erdélyi útjára. Romániai lerakat Deutsch Posztóáruház Oradea-Mare (Nagyvárad) Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 1. szám alatt van.

* Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sósborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.

* Székrekedés. Krafft-Ebing professzor, az ideggyógyítás világhírű kutatója, a Ferenc József keserűvizet sok esetben kipróbálta s hatásával mindig meg volt elégedve. 11.

* Brázay Kalogén fogkrémjét használja, hogy fogai ragyogó fehér legyen. Mindenütt kapható.

* YES-PUDER, a puderek királynője, csak zöld zárószalaggal valódi.

Londonból
őszl szövetaim
megérkeztek!!
Elsőrendű munka —
olcsó szolid árak!!
Hackmayer uri-
szabó
Str. Avram Jancu (Kossuth-utca) 2. sz.

Országos tör- és vivóverseny Nagyváradon

A tavaszi vivó akadémia sikere, valamint az aradi és kolozsvári győzelmek után nagyszerű lendülettel készülnek az N. S. E. Rimanóczy-utcai vivó termében a vivók arra, hogy országos versenynyel biztosítsák Váradon is a vivás terjedését és az ifjúság között — lányok és fiúk közt egyaránt — megszerettségüket ismét a vivótermek levegőjét.

A közönség támogatása még nélkülözhetetlen anyagiakban is, azonban azok az urak, akik eddig is tiszteletdíjak és anyagi segítségek nyújtásával lehetővé tették a különböző sportok előhaladását, most a legelőkelőbb sporttól sem vonják meg segítségüket.

Tiszteletdíjakat már felajánlott a helybeli sportszövetség, valamint dr. Zigre Miklós és dr. Muntean Leontin.

Az országos vivóversenyt december 8—9 napjain a Kereskedelmi Csarnok nagytermében rendezik, melyre meghívják a csatolt részek összes vivóit.

Az N. S. E. vivó szakosztálya nagyban készül a versenyre, szorgalmasan treningelnek Orbán Sándor vivómester vezetésével, minden hétfőn és csütörtökön este 6-tól kezdve. Egészen fiatal, nagyszerűen fejlődő generáció vette kezébe a kardot, köztük igen sokat ígérő tehetségek.

Az N. S. E. Országos tör- és kardvivó versenyének feltételei Orbán Sándor vivómesternél megtudhatók.

Első nevezési határidő 1923. évi november hó 24-ik napja. Pólnevezési határidő 1923. december 1.

Az első osztályban az indulók számának megfelelő tiszteletdíjak és pedig a törverseny résztvevői részére 2, a kardverseny résztvevői részére 3—5 tiszteletdíj.

Bélyeggyűjteményeket magas áron veszek

Bel és külföldi bélyegekből nagy választék. Hiányjegyzékre árakat, özlöm Lele vagy referencia ellenében választékot is küldök. Erdély nagyobb városaiiban bizonyos arányban keresek. — A MICHEL 1924 Ára franc 80 lei. Megrendelhet az összeg előzetes beküldése ellenében. Fogazatmerő, csipesz, választékfillet, egyoldalos és ké oldalos bélyegragasztók, albumok, raktár, Michel Nécitrag.

Magrendelhetők az összeg előzetes beküldése ellenében.

Kemény A.

bélyegkereskedő,

Oradea-Mare, Strada Vlahuța 50. szám

Saját érdekében keresse fel

Hajnal és Rózsa

áruházát, J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1.

Női szövet, kabát posztók, valódi rumburgi vásznak, damasz asztaneműek, finom sifonok, vásznak, bélésszövetek, függöny és ágyszövetek selyem „Tusor” és ezerféle cikk érkezett. Nagy raktár paplanokból

Saját érdekében kérem meggyőződni, hogy a legolcsóbb bevásárlási forrás

KLEIN ÖDÖN cégnél

Piața M. Viteazul (v. Nagyplau-tér) 14. Căminul Victoriei (Kolozsvári)-utca sarok

Gyermekek kabát . . . 500 Leitől
Leányka . . . 650 "
Női . . . 800 "
Himalája női szövetter . . . 550 Lei
Fekér vattás 2 személyes paplan 725 Lei

Férfi és női szövetek, vászon, zefir, harisnyák nagy választékban. — **rövidáruk**
Szabó és cipészkelékek
DMC himző Lei 4'75 Clark cerna Lei 14'—

Katholikus Kör első kultur-estélye

Pényes és nagyszámú közönség előtt tartotta Kocsis Kándi a kultúresték első előadását „Az ember a modern társadalomban” címmel. Megállapította, hogy a közönséges értelemben vett modern társadalom nem keresztény többé. A modern ember világnézetét leginkább nem bölcséleti munkákból, hanem a művészetekből, a regény, a színház, a moziból meríti; az ész, az ésszel, de maga hozzáférése nélkül ítél és esze után. Ezen előadások célja utmutatás a világnézetek utvesztőiben.

A modern világfelfogás egységre törekszik, de a monesztikus nézetnek az elemeit tartja meg. Haeckel Ernő legkiválóbb tanítványának, J. B. S. Pálin Vetternek, a drezdai műegyetem volt tanárának munkáját vette alapul. Ez a világnézet kiemeli minden természetfölöttiséget, minden Istenhitet. A harc Luther kezdte meg a lelkiismereti tisztogatással, az egyéniség jogának érvényesítésével. Egyedül a tudomány adhat kielégítő világnézetet. Ennek egyik pillére a Kopernikusz-heliocentrikus rendszer: nem a Föld körül, de a Föld körül forognak a bolygók. A másik alaptan Newton gravitációs elmélete az égitestek kölcsönvonzásáról. Nem kell külső erő a mozgás megmagyarázására, a természet erői elegendők. Az energia megmaradásának Mayer Róbert-Helmholtz-elve, hogy a világban minden változó, egyedül az energia mennyiség állandó; a kémiai változások is az anyagmennyiség állandó. Változások pedig csak velük egyenlő értékű okok alapján történnek.

Ezek alapján Charles Lyell adta meg 1830-ban az egységesítő gondolatot, aki a fejlődés elvét hirdette a geológiában. Millió és millió évekkel ezelőtt ugyanazon törvényszerűség volt a természetben, amit most megismertünk a természettudományokból. A mikroszkopiai vizsgálatok megismertették az életet, még egy kérdés hiányzik: az élet eredete és okának a felderítése. A monisztikus rendszer szerint csak a természet erőinek összességében keresendő. Fölteszi a kérdést a világnézetre Darwin a leszármazási elmélettel, amely a természetes kiválasztás elméletével, amely a föld benépesüljön.

Ezekre az alapokra építi fel az előadó következő előadását, amely 16-án lesz a Kath. Körben megtartva, amelyben a monizmus rendszeréről, mint világnézetéről lesz szó, az utána való pénteki előadás pedig tárgyalja majd a monizmust keresztény szempontból.

A második előadáson már zene, ének és szavak is teszik majd élvezetessé a nagy készültségű előadást.

Kabát, kosztüm és női ruhaszövet, csikos aljzat, férfiöltöny és átmeneti szövetek, kabátbélések, bársonyok, pongyola-kelmék oly óriási tömegben vannak felhalmozva a Körösparti Áruházban, melyhez hasonló választékot senki sem nyújt. Az árak utólréhetetlen olcsók. Tisztviselőknek árendemény.

Brassói Kozák Dávid és fia, Európa legjobb, leghíresebb cigányprimásai a mai naptól kezdve a Palace-kávéházban elsőrangú zenekarukkal hangversenyeznek.

Rejtélyes betörők jártak a pénzügyigazgatóságon

Miért titkolja a pénzügyigazgatóság a betörést — Junius óta nem tettek feljelentést

Hónapokkal ezelőtt megírtuk, hogy a pénzügyigazgatóságon igen gyanús körülmények között eltűnt 50.038 lei készpénz, de eltűntek a pénz beutalására vonatkozó összes iratok is. A pénzügyigazgató akkor feljelentést tett az ügyészségen az akkori pénztáros és egy tisztviselő ellen. A vizsgálóbírósa be is vezette a nyomozást, azonban az eltűnt iratok nem kerültek elő. Ugy látszott, hogy ez az ügy is azok közé tartozik, amelyeket soha meg nem oldanak és meg nem torolnak, azonban egy véletlen folytán most olyan adatok kerültek elő, amelyek alkalmasak lehetnek arra, hogy fényt derítsenek a homályos ügyre.

Egy nagyváradi katonai loárverésből annak idején 50.038 lei folyt be és azt az iratok kapcsán a pénzügyigazgatóságon levő adópénztárba vitték befizetni.

A beutalási okmányokat szabályszerűen elkészítették. Az összeg beutalását a pénztári hivatal könyvein is keresztül vezették és minden jel arra vall, hogy az összeget az akkori pénztáros kezéhez be is fizették.

A pénztáros ellenjegyző lapja azonban nem érkezett vissza a könyvvezetőkhöz. Szabó István tisztviselő ezt azonnal jelentette is Coroiu pénzügyigazgatónak, azonban a pénz sorsáról az akkori pénztáros Costin Anghel semmi felvilágosítást nem tudott adni. Komplikálta az ügyet az, hogy Szabó István fiókján, amelyben a pénztári okmányok voltak.

feszítés nyomait észlelték és az iratok a fiókból eltűntek.

Coroiu pénzügyigazgató, aki szigorú lelkiismeretességgel ügyel a pénzügyigazgatóság rendjére és jóhírnevére, azonnal a legszigorúbb nyomozást vezette be, azonban nem sikerült megállapítania ki lopta el az iratokat, vagy hogy mi lett azok sorsa.

Ki követte el az aktalopást?

Most azonban az egész ügyre fényt derít Elenes Ioan volt közrendőr, románszentmíklósi lakos vallomása.

Elenes ugyanis csak most értesült a pénzügyigazgatóságon történetekről és azonnal jelentkezett a románszentmíklósi jegyző előtt, akinél érdekes és nagyfontosságú nyilatkozatot tett.

Hasas Demeter községi jegyző jegyzőkönyvbe vette Elenes Ioan nyilatkozatát és most alkalmunk van szó szerinti magyar fordításban közölni azt:

Nyilatkozat:

En, Elenes Ioan (a szendri) románszentmíklósi lakos kijelentem, hogy ez évben, körülbelül július hónapban egy szombati napon mint rendőr teljesítettem szolgálatot szombat este 8 órától vasárnap reggel nyolc óráig. Reggel 5 óra tájban

meg akartam győződni arról, hogy az az ajtó, amely a folyosó végén van és a pénztár előszobájába nyílik, be van-e zárva. Ezt az ajtót este én magam zárta be és a kulcsot egy rejtett helyre tettem.

Az ajtót zárva találtam, de a kulcs nem volt azon a helyen, ahová én tettem.

Azonnal elmentem, hogy az utcáról felhívjam Mosuta János rendőrt, akinél volt egy „tolvaj kulcs”, hogy azzal felnyissa az ajtót. Ekkor mindketten észrevettük, hogy a folyosón levő klozet ajtaja és ablaka nyitva van és félig nyitva van az adópénztár ajtaja is. Az ajtó igazi kulcsa ekkor már az előszobában a szolgák asztalára volt téve.

ugyanekkor láttuk Porumb Nicolau kapust az udvaron keresztül a nyitva levő klozetablak felől jönni.

Megjegyzem, hogy előzőleg a portás szobájába mentem, hogy cigarettára gyujtsak, ott nem találtam, csak a portás feleségét és ott lettem figyelmes a folyosó ajtajának nyílására. Azonnal indultam, hogy megnézzem, mi történik és azután észleltem a fent elmondottakat.

Másnap, hétfőn az egész írásban jelentettem a pénzügyigazgató úrnak.

Az én meggyőződésem az, hogy Porumb Nicolai portás feltétlenül bent járt a pénztárszobában, mert egyedül ő tudta, hová van rejtve az üvegajtó kulcsa.

Ez az én nyilatkozatom, melyet fenn tartok.

Románszentmíklós, 1923. okt. 22.

Tanúk: Ioan Elenes.
Hasas Dimitrie,
jegyző.

Nivarosan Georgi.

Meg lehet állapítani, hogy a pénzügyigazgatóságon ezt az esetet a legnagyobb titokban tartották és a felette rejtélyes ügy kinyomozására nem kérték a rendőrség segítségét.

Feltehető, hogy Elenes Ioan rendőr, aki ezt a nyilatkozatot tette, tudatosan tette azt és abba nem csusztatott be hazug dolgokat. Erre nem is lehet oka.

Önkéntelenül felvetődik tehát a kérdés:

mit keresett Porumb Nicolau szolgája éjszakai órán a pénztárszobában?

A másik kérdés:

miért nem indult meg ebben az egész ügyben az eljárás?

Az tény, hogy erre az időre esik, —

Dorian Filmszínház

Vasárnap — Hétfő — Kedd

Marcco, a halál jegyese

Szenzációs kalandorfilm 5 felvonásban.

A főszerepben: MARCCO. Dorian film!

nem lehetetlen, hogy a rendőr tévedett és valamivel későbbi a dátum, — az emlékezetes fiókfelfestés és aktaeltűnés is.

Az, hogy a kérdéses akták eltűnjenek csak egy embernek: a pénztárosnak lehetett édreke.

Természetesen ma még nem lehet ki-deríteni, hogy az aktaeltűnés és a betörés között meg van-e a kapcsolat.

És itt megint önkénytelenül előbuk-kan a kérdés: *dehát miért nem nyomoztak ebben az irányban.*

Végleg összeomlott a bajor puccs

Hittler eltűnt, Ludendorffot szabadonbocsájtották — Münchenben teljes a nyugalom

A bajor puccs elintéztnek tekint-
hető. Hittler és Ludendorff, a vezérek,
akik újra a hősi halál glorifikáló szépsé-
geit hirdették, vért prédikáltak mindenki
ellen, igen rövid és kevésbé veszedelmes
közvetlen harc után feladták a harcot.

Hittler eltűnt, Ludendorff fogoly.

Rupprecht bajor trónörökös sie-
tett szikratáviratban bejelenteni a biro-
dalmi kormánynak és Stresemannnak, hogy
eliteli Ludendorff és Hittler csínvét. Rup-
precht lépése onnan ered, hogy Ludendorff-
ok a Hohenzollernek exponensei voltak.

A Münchenből Salzburgba érkezett
utasok egyöntetűen beszélik, hogy Mün-
chen valóságos katonai táborhoz hasonlít.
A harcok kezdetén a rendőrségi véderő-
osztályok az Isar tulsó partjára vonultak,
ahol a lázadók megvetették lábukat.

*Megszóltak a géppuskák és állí-
tóg Hittler és Ludendorff is
megsebesültek.*

A tüzharcnak tizennégy áldozata van.

München teljesen a birodalmi véderő
és az országos rendőrség kezébe került.
Kahr aláírásával egész Bajorországban
kihirdették a statáriumot. A lezailott ba-
jor puccs csak Münchenre szorítkozott.

A Knilling-kormány miniszterei, akik
Regensburgba menekültek, a rend helyre-
állításakor visszatérnek Münchenbe. A vo-
catnrgalom Északnémetország és Bajor-
ország között újra megindult.

A porosz államkormány a következő
hirdetményt bocsájtotta ki:

Allampogárok!

A hazaárulók Münchenben megki-
sértették megbuktatni a bajor kormányt.
A birodalmi egység és az alkotmány
veszedelemben van! Poroszország min-
denkori dicsősége a birodalom legerő-
sebb pillére volt. A porosz kormány ma
is a birodalmi kormány mögött áll. So-
rakozzatok a kormány mögött! Segédkez-
zetek a birodalmi egység megtartása-
ban!

München, november 10. A délné-
met sajtóiroda ismerteti a Hitter-puccs
történetét. Hittler a múlt hetekben meg-
beszélte Lossowal, Kahrral és Seisserrel,
hogy semmit sem tesz az ő értesítésük
nélkül. Ludendorff hasonló ígéretet tett s
a puccs napján megújították ezt az ígé-
retet, míg alig pár órával később Kahr
bűnkeresetbeni beszéde után Hitt-
ler erősen felfegyverzett csapataival meg-
szállta a helyiséget.

*Kahrt, Lassowot és Seissert mel-
lüknek szegzett pisztollyal kény-
szerítették, hogy közreműködje-
nek a diktatura felállításában.*

Ezek látszólag egyeztek bele a dol-
gokba, hogy visszanyerjék cselekvési sza-
badságukat. A tömeg a puccsot nyugod-
tan vette tudomásul abban a meggyőző-
désben, hogy a tanácskozótermekben ve-
zérei megegyeztek. Ludendorffék elhurcol-
tatták a minisztereket egy magánlakásba.

Mikor Kahrék visszanyerték mozgási
szabadságukat, a 19-ik gyalogezred kaszá-
nyájába siettek és szétküldve szikratá-
virataikat, megkezdték a puccs fegyver-
leverését. Másnap reggel megtörtént a

Az egész ügy ma még nagyon homá-
lyos és nem lehet tisztán látni mindent.

Azonban bizonyosra vesszük, hogy
Coroiu Sándor pénzügyi adminisztrá-
tor úr, aki szigorúan öröklik azon, hogy
a pénzügyigazgatóságon példás rend, fe-
gyelem és teljes konszolidáció legyen,
ahogy most értesül a történetekről, azon-
nal intézkedik és a legszigorúbb vizsgálat-
tal világosságot derít erre az ügyre.

lakosság felvilágosítása. A lakosság a beje-
lentést teljes meglepéssel fogadta. A
müncheni csapatok és az országos rend-
őrség külső segítséggel a puccsot délután
3 órára összeomlasztották.

Münchenből jelentik, hogy a halottak
száma a tegnapi napon tiznekettő volt.

Hittler tartózkodási helve ismeret-
len.

Ludendorffot elbocsájtották,
miután becsületszavát adta, hogy ebben
az ügyben többé nem vesz részt.

A statáriális bíróságok felállítását a
főállambiztos elrendelte. A záróra esti fél
nyolc.

Münchenben és egész Bajorországban
helyreállott a nyugalom. A nemzeti szo-
cialisták Augsburgban is kísérleteztek, de
lefegyverezték őket és letartóztatták a ve-
zetőket. Azok a csapatok, amelyek Lu-
dendorff és Hittler forradalmi kísérletét
elfojtották, Kresch tábornok, a nürn-
bergi körletparancsnok közvetlen vezeté-
se alatt állottak.

A tábornok a csiny hírének vétele
után embereit azonnal München ellen in-
dította.

Kahr elrendelte Hittler katonai szer-
vezeteinek feloszlását.

Igen érdekes, hogy a londoni Evening
Post közli az angol pártok körében ural-
kodó felfogást, mely azt tartja, hogy a
Hittler-puccs eleven következménye az
erőszakos francia politikának. A német
nemzeti pártoknak ugyanis rendkívül jó
agitációs eszköz volt az, írja az angol lap,
hogy maguk a franciák sem tartják be a
versaillesi szerződést.

A király Aradon

Aradról jelentik: Tegnap reggel 9 óra-
kor a király Aradra érkezett. A város kö-
zönsége nagy lelkesedéssel fogadta az
uralkodót. A pályaudvaron a katonai és
civil hatóságok fejei fogadták a Felséget,
aki egyenesen a gör. kel. székesegyházba
hajtatott, melynek ajtajában a miniszter-
elnök és a püspök fogadták. A király meg-
tekintette az Astra-gyárat, a textilgyárat,
kulturpalotát, könyvtárt, muzeumokat. Az
ünnepségekre és bankettre a nemzeti ki-
sebségek képviselőit ötöt-ötöt hívtak
meg. A város teljes díszben fogadta az
uralkodót, aki este 7 órakor különvonaton
elutazott Temesvárra, ahol három napig
fog tartózkodni.

* A Rosé vonós négyes keddi esti sze-
replése iránt óriási az érdeklődés úgy,
hogy a jegyek legnagyobb része már elő-
vételben kelt el. A Kath. Kör nagyterme
zsufolásig telve lesz a Mester és művésze-
te iránti rajongókkal. Rosé ezuttal három
kvartettet fog játszani és pedig: Schubert,
Beethoven és Mozart egy-egy örökbecsű
művét.

A hangverseny kezdete 9 óra. Kezds
után a terembe senkit be nem engednek,
ennélfogva kérjük a közönség pontos meg-
jelenését. Jegyek kaphatók a Hegedüs Hir-
lapirodában.

**Attól függ,
akár e ön
olcsón venni**

?

Ha igen

úgy vegyen!

1 drb. diszes női inget	64	Leiert
1 " diszes női inget	72	"
1 " diszes női inget	76	"
1 " egész diszes női inget	88	"
1 " diszes női nadrágot	64	"
1 " diszes női nadrágot	72	"
1 " diszes női nadrágot	76	"
1 " egész diszes női nadrág — — —	88	Leiert
1 drb. férfi zefir ing 2 gallérral — — —	175	Leiert
1 drb. prima férfi ing 2 gallérral — — —	195	Leiert
1 drb. hosszú köper férfi nadrág — — —	120	Leiert
1 drb. rövid nadrág —	75	"
1 pár női harisnya —	25	Leitől
1 " férfi zokni — —	14	"

**Óriási választék
fehérművekben
és harisnyákban**

Gyermekek kelengyék

legolcsóbban és legizlésebben

csakis

BERMANNAL

Oradea-Mare, Fekete Sas-passage

UJDONSÁGOK

* A kisebbségek is képviselést nyernek az állampolgárságot igazoló bizottságban. Kolozsvárról jelentik: Kolozsvár város polgármestere tegnap érkezett hazra Bukarestből és az újságíróknak elmondotta, hogy biztos forrásból nyert értesülése szerint az állampolgárságot igazoló bizottságba, amely a napokban fog megalkulni, a kisebbségek képviselőit is megfogják hívni.

* Ma van az Izraelita Nőegylet teadélutánja, mely Nagyvárad társadalmának mindenkor legmeghittebb, pompásan szórakoztató találkozóhelye volt. Az idén különösképpen nagy gondot készített elő a rendezőség ezt a jótékony célt szolgáló teadélután, mely pontosan délután 5 órakor kezdődik a Kereskedelmi Csarnokban. Nagyszerű bufféról, teáról és zenéről gondoskodik a rendezőség.

* A Kath. Nővédő 17-iki estélyén mindenkinek ott kell lenni valláskülönbség nélkül, mert ez az Egyesület egész éven át azon fáradozik, hogy minden szegényen segítsen, tanáccsal, ügyes-bajos dolgainak elvégzésével, munkanélküliek elhelyezésével, munkaadással, szemérmes szegények felkarolásával, havi kiosztással, betegek elhelyezésével, jó ruha- és cipőkiosztással és száz olyan dologgal, mely enyhíti a nyomort, letörli a könnyeket, szóval segít pihenés nélkül. A múlt szomban nem rendezett semmi tánccal egybekötött estélyt, éppen ezért most megérdemli, hogy mindenki tehetségéhez képest adjon és hozzájáruljon a jótékony szolgálatához. Minél nagyobb számban jelenik meg a közönség, annál többet kaphatnak a szegények. A műsor nagyon érdekös és ami a fő, olyan újszerű számokkal bővelkedik, aminek még itt nem voltak. Ez mindenesetre fontos, a vezetőség azt szeretné, hogy mindenki jól érezze magát és reggelig maradjon együtt a társaság. A műsort teljes egészében a napokban leközzöljük.

* A rendőrség lefoglalta a Banca Nationalában Waiszlovits szerszáma. Megírtuk annak idején, hogy a Ciunta István, a Banca Nationala igazgatója a bankkal szomszédos Waiszlovits sarktelepre egy rendőrrel behatolt és a dolgozó munkásoktól a szerszámokat elvette, hogy ne kopácsoljanak azzal. Waiszlovits feljelentést tett az ügyészségen magánlaksértés miatt és az ügyészség elrendelte a szerszámok lefoglalását. Erre megbízást adott a rendőrségnek is. A rendőrség egy tisztviselője tegnap ki is szállt a Banca Nationala palotájába, de az igazgatót nem találta ott. Az igazgató távollétében nem foglalták le a szerszámokat, hanem az igazgató szobájának ajtajára egy értesítést szegeztek ki, amelyben kérték a szerszámok kiadását. Ma délelőtt azután Ciuntu igazgató a szerszámokat felküldötte a rendőrségre, ahonnan átküldik azt az ügyészségre.

* Munkásgyűlések. Vasárnap reggel 9 órakor a börmunkások fontos napirendű taggyűlést tartanak Szacsavay-utca 24. sz. alatt. Ugyancsak ma, fél 10 órakor a könyvkötők értekezletet tartanak a Katolikus Körben.

* Darvas Lili elájult a színpadon. Budapestről jelentik: A Vörös malom tegnapi előadásán a Magyar Színház színpadán Darvas Lili, aki a darab főszerepét játssza, ájultan összeesett. A művésznőnek hetek óta gyomorfájdalmi vannak és a szanatóriumból jár ki esténként játszani. Molnár Ferenc nem akarta megengedni, hogy a darabot folytassák Darvas Lili esz-

méletre térése után, de a művésznő husz pernyi pihenés után, bár tetővázva, végig játszotta a darabot. A művésznő betegsége miatt volt kénytelen visszautasítani amerikai vendégjátékra szóló meghívását, a melyre pedig oly fényes ajánlattal csábította Reinhardt, amelyet még egy művész is nem kapott.

* Bihorul—Makkabea. Felcsigázott érdeklődés kíséri a két csapat holnapi találkozását. A mérkőzés eredménye annál jelentősebb, mert egyben a bajnokságban való benntaradást vagy kiesést is jelentheti. A mérkőzés pontosan 3 órakor kezdődik.

* A róm. kath. tanítónőképző sorsa. A római katolikus tanítónőképző bezárása miatt az egyház és az iskola vezetősége megtette a lépéseket, hogy felsőbb helyen kieszikölje a rendelet megváltoztatását. Maga az iskola nem is kapott végzést a tanítás beszüntetéséről és éppen ezért meg van a remény rá, hogy felsőbb helyen méltányolni fogják az iskola kérelmezését, annál is inkább, mert hiszen az egyházi hatóság szerint mélyreható indok nem szól amellett, hogy a tanítónőképző rászolgált volna erre a

rendelkezésre.

* Gyászrovat. Özv. Böhm Ferencné szül. Váradi és Micskei Baranyi Julia 87 éves korában elhunyt. Temetése holnap délelőtt megy végbe Bihar-Sályin. Gyászolják gyermekei Böhm Jenő kuriai bíró és családja, valamint Böhm Paula és számos rokonai.

Özv. Omucz Tivadarné, szül. Dörgő Mária 63 éves korában elhunyt. Temetése ma, vasárnap délután 3 órakor megy végbe a közkörház halottasházából.

* KERTÉSZ Str. Rimanóczy-utcai szövet, posztó, selyem és vászonüzlete utólérhetetlen olcsó áráival. A cég kizárólag elsőrendű, megbízható árukat hoz forgalomba.

* Szabászati szakiskolában a három hónapos szabótanfolyamra még néhány tanítvány felvétetik. Tananyag: mérték után mintaszerkesztés és azok összeállítása. Divatlap után való szabászat. Beiratkozni lehet naponta d. u. 2—8-ig Deák Ferenc-utca 2. II. em. Andrányi palota Orbán Sándorné okl. szabó szakoktatójánál.

* A Rimanóczy-fürdő igazgatósága értesíti a n. é. közönséget, hogy f. hó 12-től kezdve minden hétfőn reggel 6-tól déli 12 óráig úgy a férfi, mint a női gőzfürdő, valamint a kádfürdők is rendelkezésre állanak.

* Felkérem a Caprioara vadászegyesület tagjait, hogy a fegyverjavításokat a klub utján eszközöljék. Pércsi alelnök.

* Harangszentelés Görbeden. A görbedi gör. kel. egyház ma, vasárnap d. e. 9 órakor nagy ünnepségek keretében szenteli fel az egyház új harangját.

* Az American Line hajói amerikai lobogó alatt járnak. Felvilágosítást a hajójegyre vonatkozólag N. Brück & Co., fiók Oradeamare (Nagyvárad), Str. Gen. Mosoiu 7, ad.

* Egey Sári és Göllner kiállítása. A sok képvásár után végre két vérbeli művész mutatkozik be a nagyvárad közönségnek: Egey Sári és Göllner, akik mind a ketten a nagybányai festőiskolában fejlődtek ki művészekké. Kiállításukat ma délután nyitják meg a Matula-féle festőküzletben, ahol a sok értéktelen tucatfestmény után üdítően hatnak a nagybányai művészek ragyogó koloritban fűrdő festményei. A kiállítás egész nap nyitva van.

* Bérbeadták a petroleum-forrásokat. A Viitorul jelenti, hogy megkötötték a háromszáz millió frank kölcsönre vonatkozó szerződést, amelyben az állam hat évre bérbeadja a romániai petroleum forrásokat.

* Fischer áruházban Sas-passage, harisnyák, zokni, keztyűk, clark lánc Oroszlán cernák és minden rövidárú olcsón vásárolhatók.

* Zenemű ujdonságok: Bajkál, Nyilik még a sárga rózsá, Árpád, ne izéljen, Moravetz, Rózsavölgyi, Bárd-Nádor Karácsonyi Album és minden kotta kapható a Hegedüs Hirlapiroda zeneműosztályában.

* Óriási tömeg nézi szüntelen a Hegedüs Hirlapiroda kirakatába kifüggesztett karrikaturákat, amely Diósv Antalnak, a neves magyar karrikatura rajzolónak a „Gyilkos” kiadásában megjelenő „Ecce Homo” című karrikatura-albumban fognak megjelenni. A kitűnő Diósv meszter most rajzolja sorban Nagyvárad érdekes fejeit s mindennap kiállítást rendez belőlük a Hegedüs Hirlapirodában, ahol az album meg is rendelhető.

Selyem brokát kabátbélés gyönyörű színekben Lei 235 —

Legfinomabb kabát Vélur-kelmét Lei 550. —

Sima tiszta gyapjú-szővelek már Lei-tól 180. —

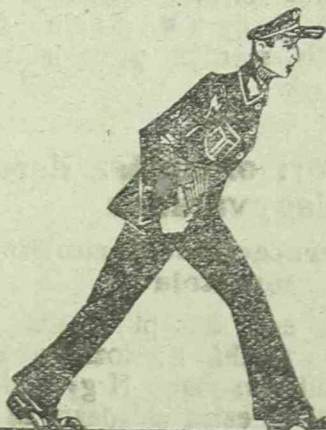
Csikos alj-szővelek dus választékban. Gheorget, aranyval átszőtt kelmék és bálí divat-cikkek, harisnyák és keztyűk a legolssóbban és legjobbban szerezhetők be

Róth József
csipkeáruházában,
Sas-palota, főbejárat

Reprezentáló

fiatalember, nő, kereskedelmi gyakorlattal, csakis jobb utazó, esetleg blaalmi állást keres „BIZALOM” jellegre a kiadóhivatalba.

DIÁKEGYENRUHÁK ÉS SAPKÁK

KÉSZÜLNEK:
GERGELY GYULA
ÜZEMÉBEN
BUL. REG. FERDINAND N° 55.

Uri divat-osztály CZILLÉR IMRE nagyáruházában

Kalapok, fahérművek, eredeti ár Jäger tanár gyártmányu alsóruházat. Keztyűk. Harisnyák. Swetterek. Vadász és sportharisnyák. Mellények, nyakkendők legjobb beszerzési forrása.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u.: Aranymadár, mérsékelt helyárral.

Vasárnap este: Szép asszony kocsisa, bérleten kívül, ujdonság 2-szor.

Hétfő d. u.: Asszonyok bolondja, mérsékelt helyárral, fél 4 órai kezdettel.

Hétfő este: Román előadás.

Kedd d. u.: Gül baba, mérsékelt helyárral, fél 4 órai kezdettel.

Kedd este: Román előadás.

Szerda d. u.: Hazudik a muzsikaszó, mérsékelt helyárral, fél 4 órai kezdettel.

Szerda este: Román előadás.

Csütörtök: I. Kobra, II. Egérfogó, III. Kolozsvári bál, IV. Inkább a börtön, az irodalmi olimpiász darabjai A) bérletben 35. szám.

Péntek: Szép asszony kocsisa, ujdonság harmadszor, B) bérlet 36. szám.

Szombat d. u.: Az aranykakas, mérsékelt helyárral.

Szombat este: Trónörökös, ujdonság először, bérleten kívül.

Vasárnap d. u.: Gyimesi vadvirág, mérsékelt helyárral.

Román színház Nagyváradon Ünnepes fogadtatás

A bukaresti Nemzeti Színház tagjai, Demetriad nagynevű drámai színész vezetésével, háromnapos vendégutazásra érkeznek holnap Nagyváradra.

Dacára annak, hogy Románia első színházai nem először mutatkozik be a nagyváradai románságnak, a helybéli román társadalom, a hatóságokkal együtt, nagyszabású, méltó fogadtatásra készülnek.

Marcus István, a színházi bizottság elnöke a célból tanácskozára hívta össze Joanid ezredes, dr Popa György közigazgató és Tulbure György inspektort, akik a fogadtatás és ünnepeltetés programját megállapították.

Ezerint a művészeket — akik a holnapi nap folyamán érkeznek — az állomáson órációs, katonazenés fogadtatásban fogják részesíteni úgy a hatóságok képviselői, valamint a román nagylevél vezetői, kik virágokkal fogják üdvözölni.

Hétfőn este Demetriad ur nagyszerű alakítása, a Hamlet megy.

Az első felvonás után valószínű virágcsokrot fognak a nagyváradai román hölgyek a színpadra zúdítani.

Előadás után pedig közös vacsora lesz a „Palace” nagytermében, amelyen ott lesz a társadalom színe-java. Az előkészületeket a bankettre (mely a la carte lesz) dr Popa György közigazgató vezeti.

Érdekes, hogy a társulat saját díszletével és kosztümjeivel jön.

A jegyek Missir divanüzletben, a román könyvkereskedésben és a színházi pénztárnál kaphatók, a rendező helyárral mellett.

Kedd este megy Vlaicu Vodă történelmi tragédia, szerdán pedig három egyfelvonásos vígjáték.

A kolozsvári olimpiász darabjai Nagyváradon

Négy váradai író eredeti darabjának bemutatója

Csütörtökön este ünnepi előadás keretében mutatja be a színház a kolozsvári olimpiáson színpadra került darabokat. Negyfelvonásos színű kerül ex esten előadásra és pedig ugyanabban a sorrendben, amelyben az Kolozsvárott színpadra került. I. a Kobra, szerzője Pálffy György, II. az Egérfogó, szerzője Marót Sándor, III. a Kolozsvári bál, szerzője dr Tabéry Géza, IV. Inkább a börtön, szerzője Szegedi László. A főszerepeket a négy eredeti színészen kívül Jókai Mici, Kőrösi Juci, Zilahy Irén, Tóth Elek, Harsányi, Borovszky Soma, Bereng játsszák. A darabokat Parlagi igazgató rendezte. Ezen eredeti bemutatók csütörtökön este A) bérletben kerülnek színpadra premier helyárral mellett.

LEGUJABB

Ulaint rögtönítelő bíróság elé állítják

Budapest, november 10. Az Ulaint ügyben összesen kilenc őrizetbe vétel történt. Négy terhet ellen a nyomozás semmi adatot sem tudott megállapítani, ezért a rendőrség szabadon engedte őket. Az ügyiratokat az átkísérés után a budapesti ügyészségre viszik, ahol azokat kiadják a soros ügyésznek. A rendőrség az Ulaint, Szemere, Adorján, Dániel László és Homonnay Jenő a következő szavakkal tagadták meg a vallomást:

esküm, amelyet sokkal magasabb hatóságoknak tettem, megtiltja, hogy az ország érdekében végzett munkámról még a rendőrség előtt is beszélhessek.

Óriási robbanás Bukarestben

Bukarestből jelenti lapzártakor a Rador: Ma déltájban a Bragaderu-erődben s a vele szomszédos erődökben robbanás történt. Nyomban értesítették Nicolaeu tábornok helyőrség parancsnokot s mi alatt Munleanu államtitkárral a helyszínre sietett, déli 1 órakor ismét robbanás történt, háromnegyed 2 órakor pedig az előző két robbanásnál is erősebb detonáció rezgettette meg az egész külvárost. A külváros népe leírhatatlan pánik vett erőt. Számtalan ház fala megrepedt a rettenetes robbanásoktól. A Calea Viktorien és a Strada Libscanin a légnyomás több üzlet kirakatát betörte és az üvegszilánkok a járókelők közül többeket megsebesítettek. Megállapították, hogy a robbanást az erődökben a lövegekkel dolgozó katonák vigyázatlansága idézte elő és mivel éppen ebédlő volt és a munkások közül kevesen

— Délutáni előadások. Múltán a héten a bukaresti román társulat három estén át játszik a színházban és pedig hétfőn, kedden és szerdán este, ezen a napokon a magyar színház csak délután tart előadást. Hétfőn délután az Asszonyok bolondja, kedden délután a Gül baba és szerdán délután a Hazudik a muzsikaszó kerül színpadra. Mind a három előadás mérsékelt helyárral lesz és pont fél 4 órakor veszi kezdetét.

— Aranykakas. E kedves énekes bohózat szombaton délután lesz mérsékelt helyárral a színház műsorán. A női főszerepet, Czifra Julist ez alkalommal is Pintér Böske játssza, Dakszelmayer szerepét pedig Misoga fogja játszani, kinek ez a szerepe egyik legelőkeltebb alakítása. A többi szerepek a régi szereplők kezeiben maradnak.

Tőzadai jelentések

Zürich, november 10. Nvítás: Berlin —, Newyork 567 egyen., London 2496 fél, Páris 32, Prága 1645, Budapest 0.0306 egyen., Milánó 2480, Bukarest 278 háromn., Bécs 0.0079 fél.

Bukarest, november 10. Zárlat: Devizák: Páris 1130, London 895, Newyork 201, Róma 890, Zürich 3625, Bécs 29 fél, Prága 590, Budapest 115.

Valuták: Márka —, font 890, frank 1150, svájci 36, ira 880, dinár 240, dollár 201, osztrák 29 fél, magyar 75, szokol 580.

Budapest, november 10. A Devizaközpont hivatalos árfolyamai: Amsterdam 7520—7960, Newyork 19.600—19.070, Varsó 130. A többi kurzusok változatlanok.

Zürich, november 10. Zárlat: Amsterdam 216 háromn., Berlin 0.0000000003, Newyork 567 egyen., London 2498, Páris 3192 fél, Milánó 2482 fél, Prága 1645, Budapest 0.0306 egyen., Belgrád 665, Bukarest 282 fél, Bécs 0.0079 fél.

Budapest, november 10. A szombati bankközi forgalomban a pénteki zárlat utáni javulás folytatódott. Magy. H.

Ha feloldást kapok majd az esküm alól, akkor adok felvilágosítást. Addig azt tölem senki nem kívánhatja.

A rendőrkapitányság a Magyar Távirati Iroda útján hivatalosan jelenti, hogy Ulaint, Szemere és Bobulát lázadásra való szövetkezés bűncselekménye miatt a királyi ügyészségre kísérték át.

Sztrache főügyész az Ulaint-ügyben Meszner Tivadar ügyészt bizta meg.

A többi őrizetbe vett gyanúsítottak rendőrségen maradnak.

Ulaínéket nyolcfiz nap múlva rögtönítelő bíróság elé állítják.

Délben a bűnügy iratait áthozták az ügyészségre. Sztrache főügyész magához hívatta Meszner ügyészt és megkezdte vele a tanácskozást.

voltak az erődben. Eddig nyolc halottat húztak ki a romok alól, sebesültek számát még nem sikerült megállapítani.

A király kijelentései a kisebbségekről

Bukarest, november 10. A Rador jelenti: Ferdinánd király és Bratianu miniszterelnök tegnap este 8 órakor Temesvárra érkeztek. A Viitorul értesítése szerint a király és a miniszterelnök a különböző kisebbségi faktorok előtt nagy jelentőségű nyilatkozatokat fognak tenni Temesváron a minoritás kérdéseiről. Hangsúlyozni fogják, hogy készséggel biztosítják a kisebbségek kulturális fejlődésének lehetőségeit, de ezzel szemben elvárják, hogy az ország konszolidációra vezető munkájából teljes igyekezettel vegyék ki részüket.

605, Osztr. H. 125?130, Földhitelb. 260, Hazai b. 190, Csehb. 20, Keresk. b. 1050, Ingatlanb. 310, Angol-Magy. 125, Hazai Tak. 3000, Általános tak. 345, Salgó 530, Urikányi 1350, Kőszén 2325, Beocsini 1000, Ofa 490, Viktória bútor 21, Nasici 2000, Hazai fa 180, Rima 94, Ganz-Danub. 4750, Petyver 1200, Ganz-Vill. 1600, Láng 140, Schlick 90, Baróti 17, Brassói 530, Mezőhegyesi 300, Magy. Cukor 300, Juta 180, Spórium 175, Égisz 26.

Budapest, november 10. Termény-tőzsde: buza 90—90.500, Budapesti rozs 55—56.000, vidéki rozs 53—54.000, tiszai-vidéki buza 82.000, takarmány árpa 63.000, sörárpa 76—77.000, budapesti zab —, budapesti tengeri 64—65.000 promt. korpá 35.500.

Budapest, november 10. A pénteki utótőzsdén a hangulat teljesen a jobb vélemény hatása alatt állott és az összes értékek kivétel nélkül magasabb áron cseréltek gazdát. A prompt darabok is drágábbak voltak, mint a zárlatkor és a prolongációs darabokat átlag 8—10 százalékkal magasabb áron lehetett elhelyezni.

A jövő heti kasszára 1 százalékkal kínálták a pénzt, de nem igen kellett.

A pénteki utótőzsde tájékoztató árfolyamai:

Bankok és takarékpénztárak: Angol-Magyar Bank 111 ezer, Földhitel 240—253 ezer, Magyar Hitel ex-jog 588 ezer, Leszámitoló 75.500, Magyar-Német 25 ezer, Olaszbank 31.250, Városi 10.500, Osztrák Hitel 123 ezer, Kereskedelmi 980—1.010.000, Lloydbank 13.750, Fővárosi Takarékpénztár 145 ezer, Általános 135 ezer.

Malmok: Concordia 60 ezer, Budapesti gőz 167 ezer, Gizella 40 ezer, Viktória 300 ezer.

Bányák és téglagyárak: Beocsini 950 ezer, Szentlőrinci 120 ezer, Kohó 640 ezer, Drasche 275 ezer, Kőszén 2.260 ezer, Salgó 487 ezer, Urikányi 1.350 ezer.

Nyomdák: Athenaeum 320 ezer, Globus 35 ezer, Pallas 38 ezer, Rigler 55 ezer.

Faipari vállalatok: Kronberger 17.500, Lignum 79 ezer, Ofa 440 ezer, Zabolai 112 ezer.

Husiparosok közgyűlése

Rövid időn belül második közgyűlést tartotta az ipartestület husipari szakszervezete e hó 8-án a Kereskedelmi és Iparkamara termében Barátky Béla elnök elnöklété mellett. Élénk tanujelét adta ezzel is a szakosztály vezetősége annak, hogy a közgyűlések tartásával módot kíván adni a választmányon kívül állóknak is az ügyek hozzászólásához. Az utolsó közgyűlés jegyzőkönyvét, valamint Dévald titkár havi jelentését Gábor Géza jegyző felolvasásában helyeslőleg vette a közgyűlés tudomásul. Az ipartestületi előjáróságba a szakszervezet részéről való jelölés ügyében a közgyűlés azon álláspontot fogadta el, hogy a jelölésre a választmány csak javaslatot tehet, de választani a közgyűlésnek van csak joga. Ennek alapján a választmány az ipartestület előjáróságába a maga részéről Barátky Béla elnök, Robiczek Béla alelnököt, Papp József és Órás László választmányi tagokat választja meg és kéri az előjáróságot, hogy ezek megválasztását az ipartestület közgyűlésén is vigye keresztül, mely esetben a szakszervezet a többi szakosztályok által kívánt tagok egyhangú választása elé akadályt nem fog gördíteni. A börtüvágások korlátozása kapcsán bejelentette a vezetőség, hogy más nagyobb erdélyi városokból most szerzik be az adatokat, hogy vajon ott ezen korlátozó rendelkezés érvénybe van-e. Ezideig Szatmár és Nagykároly értesítette a szervezetet, hogy ott nincs még érvényesítve ezen rendelkezés. A közgyűlés a többi városoktól való felelet megadásának bevarását rendelte el, mely után és melyhez mérten fog csak intézkedéseket tenni, esetleg a szükséghez mérten országos akciót fog indítani ez ügyben. Igazságtalannak tartja ugyanis, hogy egy egész iparágat, a börtüvágó iparosokat csak a statisztika kedvéért megszüntes-senek.

Ezután a vágóhid szűk állapota került ismét szóba. Tekintettel az utolsó évben itt a határvárosainkba életrekezt hus exportra és az ipar nagyfokú fejlődésére, a vágóhid kicsinynek bizonyult a mai rendszer mellett. Az új vágóhid létesítéséig ezen a szakszervezet úgy kíván segíteni, hogy a jelen közgyűlésből kifolyólag kérni fogja a főállatorvos urat a délelőtti és délutáni vágások engedélyezésére s ennek alapján a vágóhidi állatorvos ki-rendelésére.

A vasárnapi munkaszünet ügyében, tekintettel a munkásokkal való megállapodásra, továbbá, hogy minden dolgo-szembernek egy pihenő napjának kell hogy legyen, ismét úgy határozott a közgyűlés, hogy a vasárnapi teljes munkaszünet be-tartásához ragaszkodik és kéri a hatósá-gokat, hogy legyen ebben segítségére.

A hus és husermékek ára ügyében a közgyűlés úgy határozott, hogy jölle-het a husarak indolatlanul lettek leszá-lítva, tehát a melléktermékek és huské-sztmények árának felemelése indokolt volna, azok felemelésétől, a közönség ér-dekeire tekintettel, eláll s így minden úgy marad, ahogy volt, csupán a hus és zsír ára lesz olyan, mint amilyenre a hatóság azt megállapította.

Uj: Rác János a fogyasztási adók ma-gassága ellen teendő lépések megtételét sürgeti. Majd Basa László védi magát az olcsó hus forgalomba hozatala kapcsán őt ért vádak ellen. Ennek kapcsán a köz-gyűlés megállapította, hogy nevezett fel-szólaló ténykedésével a szolid üzletmene-telt átlépte, miért is retorzióval fog élni ellene a szervezet. Órás László és Bod-nár Béla felszólalásaikban megállapítják, hogy a tisztességtelen versenynek legfőbb tápot az adja, hogy a közeli falvakból

hoznak nagy mennyiségben húst, ami ter-mészetesen sokkal olcsóbb lehet mint itt a városban levágott állatok hús. Ott nincs oly nagyfokú orvosi ellenőrzés, ott olcsóbban szerezhető be az élő állat, nincs oly nagy rezszi és fogyasztási költség s így az onnan beszerzett, illetve becsem-pészett húst lehet is sokkal olcsóbbért árusítani. Kérnek erélyes hatósági védel-met, mert a jelen állapot az iparos exis-tenciát teszi tönkre, károsítja az államot és várost egyaránt.

Végül Bodnár Béla felhívására a meg-jelentek az elaggott iparosok javára ren-dezendő iparos mulatság büfet-jéhez 57 kg. sült, főtt, felvágott hús és kolbász árut ajánlott fel a javából.

Béke a cipész iparban

Pár napi részleges szünet után — amint megijósoltuk és amint előre látható volt — Vaska munkaügyi inspector buzgó fáradozása után megegyeztek a cipész-munkások és a munkaadók. Béréme-lés 18% lett elfogadva azzal, hogy ezen eme-lés az 1923. február hó 6-án kötött egyez-mény alappérei után adandók. Ott, ahol időközben bérjavítás volt, ott az ezen 18%-ba betudandó s ahol az időközi ja-vítás a 18%-ot meghaladta, a bér nem redukálható. A felemelt munkabérek 1923. november 12-től lépnek érvénybe. A tár-gyalásban a munkaadókat Uj. Monus Sán-dor, Tóth István, Hilinger Miksa és Ma-gyari Ferenc, a munkásokat Kádár Huszka és még 2 munkástársuk képviselték.

Kocsigyártó iparosok gyűlése.

A kocsigyártó iparosok rendkívül fon-tos ügyben ma, azaz 11-én, vasárnap dél-után 3 órakor taggyűlést tartanak, melyre a kovács, kerékgyártó, szatler és fényező iparosok ezennel meghívotnak. Tisztelet-tel a szakosztály Elnöksége.

Tűzifát

minden iparos az Ipartestület útján ren-deljen, mert amellet, hogy azt kedvez-ményes árban, elsőrendű minőségben kapja, még az Iparos-Menház javát is szolgálja

Felhívás az iparosokhoz.

Figyelmeztet az Ipartestület minden iparost, kik segédet tartanak, hogy azo-kat munkakönyv vagy munkába állhatási igazolvány nélkül egy napig sem tart-hatja. Ha a segédnek ezek meg vannak és megegyezés folytan a munkában meg-marad, köteles a könyvét a munkaadó 8 uap alatt bejelenteni. Tanoncot sem sza-bad szegődtetlennül tartani, mert az eze-ket áthágó iparosok kihágást követnek el, az 1884. évi XVII. t.-c. 157—159. §-al alap-ján az áthágókat szigorúan büntetik. — Munkakönyvek kijelentése, tanoncszerző-dések megszüntetésének bejelentése min-denkor az iparosok kötelessége és érdeke, éppen azért sohase bizzák azt a segédre, illetve a tanoncra. Tisztelettel az Ipartes-tület Elnöksége.

* Megbízható középáru szövetek mel-lett a legjobb izlésnek megfelelő egész finom raglán, telikabát és öltöny szö-ve teket is nagyválasztékban tartok rak-táron, melyeket szintén meglepő olcsó ár-ban árusítok. SZEKELY posztóárúháza. Avram J. (Kossuth) utca 5. szám.

* Bálint Béla országos híru előadó-művész és operaénekes mátol kezdve min-dennap fellép a „Parisien Grill”-ben.

* Női divatszalon megnyitás. Zenker Nándorné, Maksa Ilona női divatszalon-ját újból megnyitotta I. C. Bratianu (Sza-niszló)-utca 25. szám alatt.

A SZERENCSE

Irfi: Zombory Jenő

Vajjon mindig ilyen állhatatos ma-rad-e? Ha nem úgy lenne, nem tagadom, nagyon rosszul esne, de azért a világ még se fog összedűlni. Hanem a hercegnő is nézhetne más lovag után, hiszen vannak itt bőven fiatalemberek, miért akarja ép-pen az én lovagomat. Vagy ő volna az egyedüli neki megfelelő? Naplómnak őszintén megvallhatom, hogy ő a legügye-sebb és a legtökéletesebb valamennyi kö-zött s úgy vélem, a hercegnő is ezen a vé-leményen lehet.

A hercegnő azt kérdezte tőlem: A kis bárónő nem táncol?

— Nem hercegnő, nem táncolok, leg-alább ma még nem. Talán majd máskor?

— Völegénye Mórifalvy, — kérde tovább.

Éreztem, hogy hajamtövéig elpirulok, de azért nyugodtan válaszoltam, hogy nem völegényem és csak pár nappal előbb is-mérkedtem meg vele.

— Hát akkor miért nem táncol Mó-rifalvy — kérde a hercegnő?

— Ha a hercegnő szives lenne ezt tőle magától megkérdezni, bizonyára megfelel-ne reá, de én nem tudom okát adni.

— De én úgy vettem észre, hogy ön nagyon tetszik neki.

— Ezt én nem tudom és nem is vagyok kíváncsi reá, válaszoltam hidegen és Sper-berg bárónőhöz fordultam.

A mai nappal megkezdjük a sporto-lást. Délelőtt 10 órakor kimentünk a ródli pályához. Sperberg bárónő öregségére hi-vatkozva, otthon maradt, de a lelkemre kötötte, hogy ügyeljek magamra.

A szánkót én akartam vezetni, de Mó-rifalvy nem engedte és nagyon okosan tette, bizonyára felborultunk volna, hiszen olyan ügyetlen vagyok a vezetésben. Így is elszédültem a sebes iramtól és jól bele kellett kapaszkodnom lovagom válába, ha nem akartam lefordulni a szánról.

— Fogja hát vezetni a bárónő — kér-dé tőlem az első tura után?

— Nem, soha. Megelégszem ha maga vezet és én megyek oda, ahová maga ve-zeti.

— Bárónő vigyázzon, mert ha reám bizza magát, én máshová is elvezetem ma-gát!

— Hogy érti ezt?

— Engedje meg, hogy egyelőre ne vá-laszoljak.

— Okosan is teszi, ha nem beszél olyat, ami nem a rodliázásra vonatkozik.

— De még lehet idő, amikor beszélni fogok, — mondá szenttelenül.

— Nem is lehet, — mondtam én, — de azt hiszem, hogy a hangom nem volt olyan határozott, mint amilyennek kellett volna lenni. Haragudtam is magamra ezért, de már nem tehetek róla.

Pedig magam is félek attól, hogy lesz még idő, amikor beszélni fog.

Délután 3 órakor ebéd volt s ebéd után elcsévegtünk 5 óráig, akkor kimentünk a jégre.

Ki hát ez az ember. Hát ez mindenben olyan tökéletes? Az ember elbámul, ha a jég-en látja. Minden szem rajta pihent és egy pár percre megállott az egész korcsolyázó közönség, hogy őt nézze. Több mint művész. Valóságos ördög ördög. Táncol, repül s olyan dolgokat mutatott be a jé-gen, amit még nem láttam soha, pedig lát-tam már művészeket. Bámulatos, hogy a korcsolyázásban is lehessen ekkora művé-szetet elsajátítani. Pedig itt is vannak mű-vészek, de őt egy se tudja megközelíteni. (Folyt. köv.)

Nagyon szép brokát függöny

uri szobába vagy ebédlőbe
3 és fél méter draperiával
olcsón, sürgősen

eladó

Bwdul Reg. Ferdinand (Rákóczi-
ut) 30. szám jobbra Szász.

Szirmal Lajos uri szabó
I. C. Bratianu (Szaniszló)-u. 20

Elsőrendű divatöltönyök ké-
szítése. — Eladó télikabátok.

Kérje minde-
nütt a kitűnő **HORNIMAN**
angol teát. — Képviselőt és lerakat nagy-
kereskedők részére: Societatea anonima
Otto & Alfred Hertzog Bucuresti, Calea
Vacaresti No. 4.

* A „Ghidul” Nagyvárad város kalau-
za, címára és telefonkönyve minden
könyvkereskedésben kapható.

Cipő elárusítás

Gyári áron, kicsinyben elárulom az
őszi raktáron levő saját készítmé-
nyű férfi- és női cipőket. Kérem a
n. é. közönséget, hogy nálam pró-
bavásárlást és közölni sziveskedjék.

Muhari cipőgyár
Str. Lunei (Holdvilág-utca) 3.

Telefon 203.

Telefon 203.

Eladó

45 katasztrális hold föld Váradhoz közel. Ára
420.000 Lei. — **Eladó** fűszerüzlet nagyforgalmu
35.000 lei, másik fűszerüzlet italmérésével, teljes
berendezéssel, 1 szobás lakással Váradtér mellett
100.000 lei. — **Több kisebb-nagyobb ház,**
szőlő eladó. — Bodegának és trafiknak alkal-
mas berendezés eladó. — **Ajándéknak alkal-**
mas ezüst, üveg, porcelán stb. tárgyakat magas
árért veszünk. — **Tűzifa** méterenkint és aprítva
megrendelhető. **Apitást** gőzfűrésszel vállalunk.

Szományaiba bármit elfogadunk.

„Ardeal”

Str. Ep. Clorogariu (volt Uri-utca) No. 8.
Telefon 203. Telefon 203.

Eladó

nagyon szép női batist ingek, nadrá-
gok, mellények, zsebkendők, függöny-
be való klópli csipke és bétét nagyon
szép arany, kötött és kézmunka teri-
tők, typoes aranyterítők, kicsik és
nagyok, színes kerek kötött asztalte-
ritő, nagy dupla ágyterítő, file molli-
vumok, nagy választéban, gobelin fo-
tel, gobelin kép, matyó himzésű teri-
tők és képek, fehér, rischellő, maderai
és ajouros asztalközepek, fehér és söt-
tétkek kötött ruha.

Bwdul Reg. Ferd. (Rákóczi-
ut) 30. szám jobbra, Szász.

Telefon 203.

Telefon 203.

Eladó sürgősen

Str. Nicolae Zsiga (Lukács György
utca) 14. számú ház nagy telekkel,
Str. I. C. Bratianu (volt Szaniszló-
utcán) szép ház 300 ezer Leiért.

„ARDEAL”

Str. Ep. Clorogariu (volt Uri-utca) No. 8.
Telefon 203. Telefon 203.

Regatul Romania, Județul Hunedoara
Primăria orașului Deva

No. 4212/923

Publicațiune

Orașul Deva în baza Decisiei Min. d
Interne No. 80812—923 aprobată de Min.
Agr. și Dom Casa Pădurilor vinde în ziua
de 20 Octombrie 1923. ora 10 a. m. la
Primăria orașului Deva sala No. 1. prin
licitație publică ținută conform art. 72—8
din legea cont. statului cu oferte scrise ma-
terialului lemnes de pe suprafața de pădure
de circa 187.7 jug. cad. prevăzută în ame-
najament cu parcelele 22, 23, 24, 25, 26
și 30 a căruia voium conform estimățiune
făcută de Regiunea silvică sa stabilit 1
28,510 met. teri lemne de foc esenta fa-
prețul dela care incepe licitația sa stabili-
la 1,614 288 Lei sub care materialul lemne-
nu se va vinde.

Comuna nu garantează n'ci întinderea
pădurii pusă în vânzare nici calitatea și
nici cantitatea materialului stabilite de or-
ganele silvice.

Garanția este 162,000 Lei și trebuie
depușă cu ocazia licitației în efecte garan-
tate de stat sau numerar.

Oferte se încheie vor conține declara-
ția că amatorul cunoaște condițiunile de
licitație și contract și le consideră de obli-
gatoare și trebuie să înaintate înainte de in-
ceperea licitației prezidentului însarcinat cu
conducerea licitației.

Ofertele întârziate și ofertele ulterioare
sau telegrafice cum și ofertele cari contin
dispozițiuni contrare condițiunilor de lici-
tație și contract cari sau nu sunt făcute în
cadrul legii pentru contabilitatea a statului
nu se acceptă.

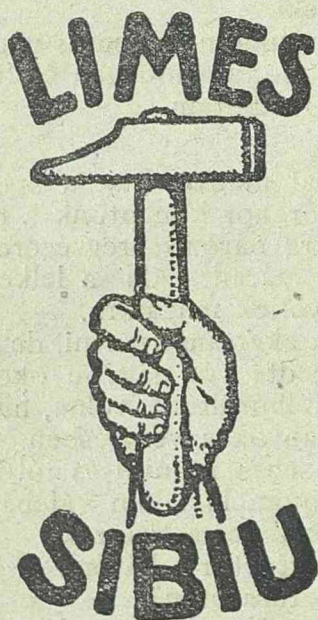
Pădurea este situată în hotarul orașului
Deva la o departare de 5 km. dela gara
Deva.

Condițiunile de licitație și contract se
pot vedea la Primăria orașului la Regiunea
silvică Deva și la Ocolul Silvic Deva.

Deva, la 20 Octombrie 1923.

AUGUST HERBAY
pr. mar.

* A férfiszabó iparosokat értesítem
hogy az őszi évadra raktáramat BÉLÉS
ARUKBAN dusan felszereltem, melyek
ket meglepő olcsó Engross árakban árusítok
SZÉKELY posztó és bélésáruház
Strada Avram Janku (Kossuth-utca 5.)

Első Román reszelőgyár
r.-t. Sibiu — Nagyszeben
Telefon 260. Sürgősen „Limes”

Mindennemű reszelők

I-a tégelyöntésű acélból. **Masznált reszelők újravágása**
Győződjön meg egy próbarendeléssel reszelőink kiváló
minőségéről.

Csak elsőrangú, a legjobb tégelyöntésű acélból ké-
szült reszelőkön található fentírtéjegy.

WOLLWAREN INDUSTRIE GES. A. G. BRÜNN.

Nagyromániai egyedárusító:

Soc. Internațională pentru
comerțul cu ștofe și lânărie

CLUJ, Str. Regina Maria 28.

Írásbeli megkeresések azonnal elintézésre nyerne

Schwarz Lajos
úri szabó

Str. Postal (Uti-utca) 8

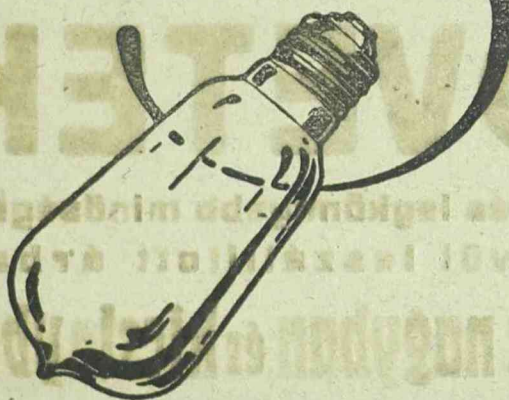
Festékküzlét

Mindenféle festékek a legelőnyösebb árban kapható.

Biró

Str. Vlahuta (Szent János-utca.) 32.

Vertex

AMERIKAI IRODABU- TOROK, HÁLÓSZOBÁK, EBEDLOK, PARKETTÁK

elsőrendű kivitelben és nagy választékban kaphatók

RIMANOCZY műbútor és parkettgyár R-t. ORADEA-MARE
Strada Clujului 117. :: Telefon 279.

Aszfalt- és kátrány

fedéllemezek

elkészített lemezt, destillált kőszénkődrányt, carbolintumot, faszéntol, bitumént, aszfaltot, és az összes aszfalt és kátrányterméket a legelőnyösebb minőségben gyárt.

GROZIT

aszfalt és kátránytermékek gyára, Timisoara, gyárodros. TELEFON 11-24. szám.

Kérjen árajánlatot!

Értesítés. Értetem a t. vevőközönséget, hogy **üvegező és képkerekeszési üzletemet** a Căminul Victoriei (v. Kolozvári) utcáról az **Alexandru (v. Teleky-utca) 35 alá helyeztem** át. Állandó nagy raktár külföldi képkerekekben és óval keretekben — További szíves pártfogást kér

Blau Dezső
képkerekesztő. Villamos megállító,

Kárpitos

mindenféle asztalok
kivitelben készíti

VIDÁLI MÁNO

Str. Postal (Uti-utca) 2.
Bulev. (Rákóczi-ut) 6.

Gyermekek lesz

a legelőnyösebb a korsón,
ha gyermekkoszóját

Szőke Miklósnál

Vlahuta (Szt. János-utca) 22. sz. sz. be
Ugyanott új kátrányok, ernyők, gumiszőnyegek és mindennemű javítások a legelőnyösebb és leggyorsabbban készülnek.

Aszódinál Sas-palota

Tavalyi tearum tovább is literje 26 Lei

Helybeli és vidéki nagy sárgas asszonyaimat meghívom vásárlásra. Tiszán kezelt fűszerek, cukorkák, csokoládék, kávék, teák, likőrök, gyógy konyak, gyógy borok, sajt, vaj, lipótúró, estélyekre a legfinomabb összeállítású csomagok pezsgők, tea kenyerek cukorkák osztályom külön

legességel Dorian Filmszínház (pászás) füljáraatával szemben. — Olcsó árak. — Pontos kiszolgálás.

Szalonna és disznózsir

a legelőnyösebban beszerezhető

Aczél Sándor cégnél

Oradea-Mare — (Nagyvárad)

Iroda: Str. Francisk Deák 5. Telefon 922

Árjegyzék.

Alanti olcsó készülnak méret után árak szerint a kiválasztott divatszalon szerinti minden igényt kielégítő **férfiöltönyökraglán**

átmeneti- és téli babátok

Gergely Gyula úri szabóságában

Bulev. Regele Ferdinand 55. sz. alatt.

1. Fekete st. szürke barna és egyéb színű félgypajru erős anyagból sacco öltöny méret nagysága szerint ... Lei 1850 től 1980-ig
2. Sima és különböző színekben, tiszta gypaju anyagból sacco öltöny, méret nagysága szerint Lei 2200 től 2.50-ig
3. Divat színekben, I-a gypaju anyagból sacco öltöny, méret nagysága szerint ... Lei 2780 től 2930-ig
4. Különböző kintő külföldi divat anyagból sacco öltöny, méret nagysága szerint ... Lei 3280-tól 3560-ig
5. Átmeneti, raglán és télikabátok 1750 től feljebb
6. Egész finom anyagból szalon vagy különleges darabok megegyezett árban készülnek!

KARÁCSONYI ZENE-ALBUMOK

MORAVETZ
RÓZSAVÖLGYI
BÁRD-NÁDOR

Kapható a
Hegedűs Hirlapiroda zenemű osztályában.

Előnyös vétel folytán

egy híres gyűjteményt szereztem meg, melyből antik **szákrak** terek, a legszebb **markás porcellánok, perzsaszőnyegek és régiségek** le szállított árban kaphatók.

Sternberg I.

Piata Unii (Szt. László tér) 2 Telefon 13 45

VIZUMOKAT

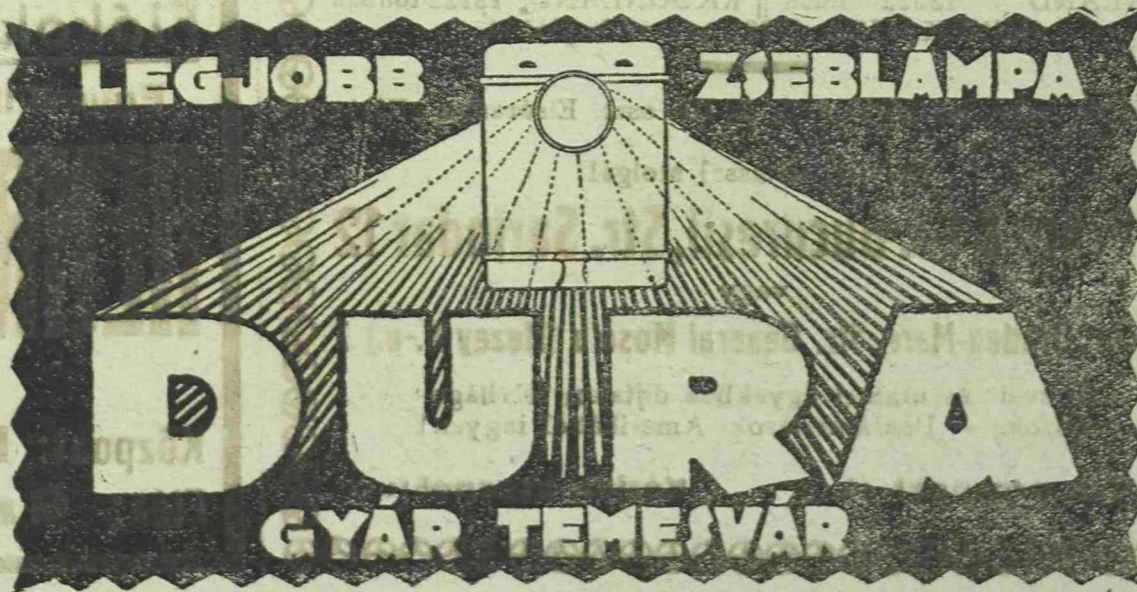
leggyorsabban, legelőnyösebben elintéz

Kálmán és Szirmai

Str. Gen. Mosoiu (Mezey M.-utca) 7.

Futárjárat naponta Cuj-Brassó és

Bucarest között — **Telefon 2-21.**

Lószerszámvereték

elsőrendű kivitelben, minden alakban nikkelből és rézből

METALLUM

Lloyd 1938

fémárugyár, fém- és rézöntőde

BRASSÓ-BRASOV Vasut-utca 37.

Vesztünk ócskarezt és fémot minden mennyiségben

„AESCULAP“

MARQUE DEPOSEE

MÁTÉH MIHÁLY orvosi műszertára

Cluj-Kolozsvár, Nicolae Jorga (óka) u. 2.

Románia legnagyobb raktára orvosi műszerekből, kórházi és szanatóriumi berendezésekből. — Állandóan rakáron elektromos készülékek, laboratóriumi felszerelések, betegápolási cikkek és kötérek, C Reichert mikroszkopok, röntgen készülékek, lámpák, Quarzlámpák eredeti gyári áron. Record fecskendők azonnali javítás jutányos áron. Árjávalattal készséggel szolgálók.

Vásároljon a termelőnél!

Gyapjuipar rt. Str. Reg. Ferdinand 13

A gyár összes termékeinek lerakata. Eladás szigorúan szabott gyári áron.

Telefon 16 63. 1644 Sürgőnycím: Fonal.

Spanyol számár eladás

A székhelyi uradalom spanyol számár ménesének felosztása következtében 50 darab különféle karu és nemű számár eladó.

Jószágfelügyelőség.

PYRAM

CIPÓTISZÍTÓZER

Magas árban vészek

briliáns, arany, szűs! ékszereket és dísz tárgyakat, töredék aranyat, ezüstöt, arany szájpasztát, arany és más hamis logokat

Fround Benjámin

ékszerész, Nagyvárad, Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 11 szám. Széchenyi-szálló épület. Ékszer alkalmi áron kapható

KAISER-BORAX

le mosás

Mindenkinek nagy

áldás

ANGOL SZÖVETEK

legjobb és legkönnyebb minőségben rendkívül lezállított árban.

Eladás nagyban és kicsinyben

Londonból nagy szállítmány érkezett az őszi és téli szezonra.

covercot, double-face, felöltő és más különböző ruhaszövetek: fekete, sötétkék és fantaisie, legmodernebb és legújabb mintázatu, legfinomabb kivitelű anyagok. Különösen felhívjuk a választékos áruk kedvelőinek figyelmét.

„FINTEX“

szabadalmazott kereskedelmi márkára, amely a szövet bo-dűrjébe van beszűve és amely finomság, elegancia és tartósság tekintetében felmulhatatlan és amelynek egyedüli és kizárólagos tulajdonosa az egész világra:

PENDLE & RIVETT

Ltd. LONDON.

Fiókok: Párizs, Milano, Madrid, Cairo, Maroco, Cap-föld, Melburn, Peking, Rio de Janeiro. Egyedüli képviselő Románia számára:

HENRY ROBERT KENT

angol alattvaló.

Központ: Bucuresti, Str. Academiei 45.

Fiók: Galați, Strada Domnească 13.

Alapítva 1871

Alapítva 1871

Az AMERICAN LINE 1871 óta tart fenn hajójáratot amerikai lobogó alatt Amerika és Európa között. 50 éves fennállása alatt az AMERICAN LINE pontos és kifogástalan szolgáltatásával oly becsületet szerzett, mely nevét nemcsak az Egyesült Államokban, hanem az egész világon ismertté tette.

Rendszeres hetijáratok

Hamburgból — New-Yorkba

modern két- és háromcsavaros

MANCHURIA 13639 tonnás | MONGOLIA 13630 tonnás
FINLAND 12222 tonnás | KROONLAND 12222 tonnás
MINEKAHDA 17221 tonnás hajókkal.

Pompás berendezésű kajutok és III. oszt. Elsőrangú ellátás

Felvilágosítás: szolgál:

N.Brück & Co. Bucuresti, Str. Sarindar 12

vagy

Filiale: Oradea-Mare, Str. General Mosolu (Mezey M.-u.) 7

Utlevél- és utazási ügyekben díjtalan felvilágosítások. — Pénzátutalások Amerikából ingyen!

Kérjen prospektust.

Kérjen prospektust

Harminc milliós városi költségvetés.

Megirtuk hetekkel ezelőtt, hogy a városi költségvetés összeállításának megkönnyítésére egyes reszszorok külön készülték el számlajeleselet. Most már alig van idő arra, hogy a támvédség az egész komplexumot egybeállítsa, mert a miniszteri sürgöny, mely a költségvetés bemutatását elrendeli minden nap várható. sürgősség ellenére is, ma még csak a költségvetési bizottság készült el a jövő évi költségvetési tételleivel. Általában a tavalyi számokhoz képest meglepő eltérések várhatók s míg a jama esztendő városi háztartása huszonhárom millióba kerül, a jövő évre legalább 30-35 millióra lehet számítani.

Ezt a horribilis emelkedést a város taxákkal akarja fedezni, de ma még a taxák közül egyedül csak a szállodai adót vezették be, melyhez nem kellett új adminisztrációt szervezni. Érdekes összehasonlítani Kolozsvár és Nagyvárad költségvetési viszonyait. Nagyvárad arminc-harmincöt milliós kiadásával szemben az elkészült kolozsvári budget közel nyolcvan millió kiadást mutat fel hatvan milliós bevételel szemben. Kolozsvár államsegéllyel akarja ehozni a deficitet és a taxatételek emelésével. két város közötti eltérés azonban főleg abban lell magyarázatát, hogy a Kolozsvárra centralizált hivatalok és a centralizáció folytán elmerült egyéb szükségletek rendkívüli mértékben, de a városi építkezések is erősen megterhelik a városi háztartását.

Nagyvárad költségvetése a számvédség tergetésével valószínűleg mégis elkészült a jövő évi s a tanács elé kerül megvitatás és esetleges átdolgozás végett.

Rendelet a „csodagyermek” ellen

Budapestben a különböző társadalmi egyesületek és gyermekvédelmi intézmények felirattal fordultak a kultuszminiszterhez és a gyermekszínház működésének gyors szabályozását kérték. E feliratban elsősorban is korhatár megállapítását követelték. E mozgalom eredményeként a magyar kultuszminisztériumban szakértekezletet tartottak, amely alapján néhány napon belül megjelenik a szigorú miniszteri rendelet, amely a gyermekszínház ügyét végleg szabályozza. A közoktatásiügyi minisztérium rendelete szerint csakis a magyar királyi Operaház balletjében engedik meg kiskorú gyermekek rendszeres színpadi szerepeltetését. Itt feltétlenül művészeti szempontok vezetnek a kultuszminisztériumot és éppen ezért a többi színházakban szerepeltethető gyermekek ügyéről is intézkedik. Így az Operaház balletkarán kívül elsősorban az állami színházak, de a magán-színházak is szerepeltethetnek esetéről-esetire bejelentés alapján gyermekszereplőket, ha azt igazolható művészi érdek feltétlenül megkívánja. Egyébként pedig

sem kabarékban, sem orfeumokban, vagy az újabban elszaporodott gyermekkabarekban nem engedélyezi kiskorú gyermekek rendszeres szerepeltetését.

A kultuszminisztérium rendelete, melyről az érdekelteket már informálták, általános megnyugvást keltett és remélik, hogy a szigorú rendelet végleg megszünteti majd az erkölcsi és egészségügyi szempontból is káros zug-gyermekkabarek működését.

MOZI

— Az Apolló moziban ma, vasárnap egy nagyhatású társadalmi dráma, az Égő szántóföld kerül bemutatásra. A teljesen új Atlantic-film főszerepeit Lya de Putti, Werner Krauss, Wladimir Gaidarow, Alfréd Abel és Grete Dirks alakítják. Előadások kezdete ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

— A világ legerősebb embere Nagyváradon. A Dorian Filmszínház mai bemutatóján egy nagyszerű, legújabb kalandfilm szerepel. A főszerepet Maroco, a világ legerősebb embere játsza. Hihetetlen bravúrral és csodálatos erővel végez ellenfeleivel. A szenzációs Dorian-film vasárnap, hétfőn és kedden látható a Dorian Filmszínházban. Az előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9 órakor. Ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. A 3 órás előadás mérsékelt helyáru.

Parfümerie

D'OR

Reg. Ferdinand
Rákóczi-ut 16.Bauerné Szabó Julla
megnyitotta
ismét fésű,
illatszer és
játékáru ol-
csó üzletét

Pénz és helyszűke miatt

raktáron levő zongora,
ebédlő, háló, uriszoba,
Wertheim-kassza, per-
zsa szőnyeg, gyári
szőnyegek és hencser-
takarók minden elfo-
gadható árban eladóak

Beck
és BenjaminStrada Cogălniceanu
(Várady Ás.-u.) 11. sz.

TELEFON 17-01. 58.

Str. Reg. Ferdinand 9.

Stepper cukrázda mellett,
úgy. Petriné látszerész üzle-
tében tekintse meg

HERBST

Ékszerész raktárát és a ki-
rakatban az árákat.
Brilliantot, arany- és ezüst-
dísz tárgyakat, órákat olcsón
ott vásárolhat.
Brilliant, arany és ezüstérmé-
ket magas árákat fizetnek.

Folyó hó 25-én kezdődő

Karácsony bűjtjére
ajánljuk saját sajtolási
étkezési tők-napraforgó- és len
olajunkat

a legelőnyösebb napi árak mel-
lett. Mintázott ajánlattal úgy
vállalatunk, mint képviselőnk:
Herceg Sándor, Oradea-
Mare, Str. Jókai Mór 16. a.
(Telefon: 9-54) szolgál.

Aradi Olajpar R. T. Arad
Telefon: 1-35, Sürgöny: Olajpar.

Zongora

rövid, fekete, keresztúros,
fémszerkezetű, Thék Endre
gyárlmány kléns hangu,
sürgősen eladó.

Sternbergnél

Piata Unirii.

Telefon: 13-45. sz.

24 óra alatt

készítünk női és férfi
fehérneműket
kelengyét,

női és gyermek
felső ruhákat.

Erdős Malvin

Piata Unirii
(Szt. László-tér) 7. sz.

ELADÓ valódi per-
zsa szőnyeg, antik óra.
Arany és ezüst éksze-
rek jótányos árban. —
Törött aranyat, ezüstöt,
gyémántot, brilliánsot,
platinát, hamis fogakat
magas árban vesznek.

Weisz Lipót

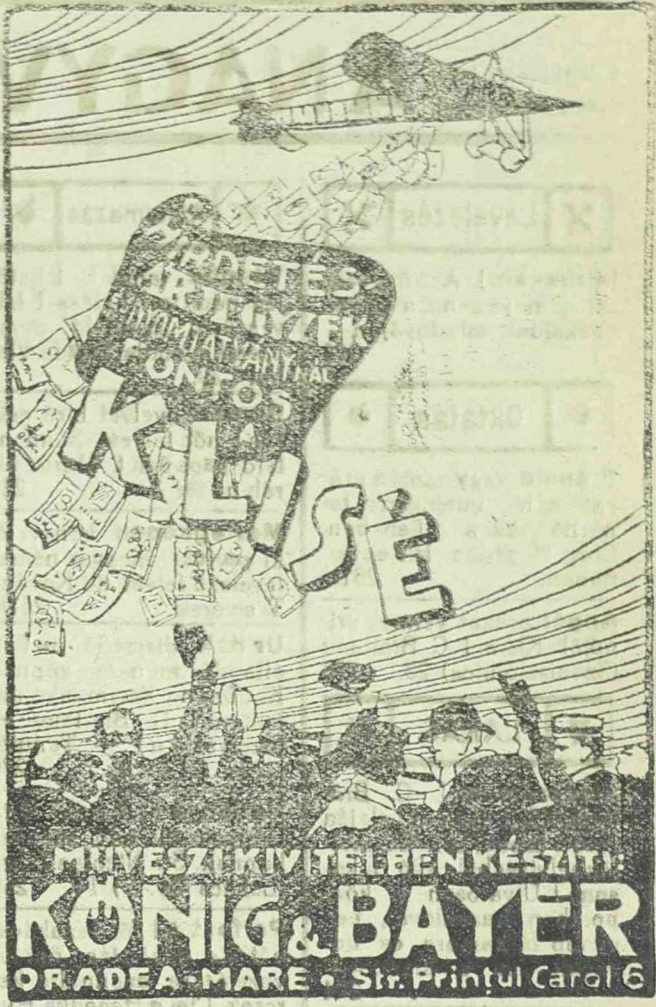
órás és régiség-keres-
kedő, Str. Avram Iancu
(Kossu h-utca) 18. sz.

Kályha

Javításokat és át-
rakásokat vállal
VARGA György
kályhamester

Str. Berkovits F. u 33.

új kályha 2200
telért kapható.

KÖNIG & BAYER
ORADEA-MARE • Str. Printul Carol 6

Szopós borju oltógyomrot VESZ

Industria Produselor Animale
BUCUREȘTI
Str. d. R. Poincaré 6 Telefon 16-76.

Szülők figyelmébe!

Magántanulót előkészít
bármilyen iskola tárgyaiból, rendes tanuló korre-
petálását, instrualását vállalja — esetleg h-kás
vagy ellátás ellenében — tanár.

Román, német, francia
nyelvet tanít; bármilyen gyorsirásból órákat ad
praktikus módszerrel oklevéles tanár.

Anyahelyettesi ellátást keres
gimnazista fia részére tanár. Cím: „Ardeal” Str.
Episc. Ciorogariu (volt Uri-u.) No. 8. Telefon: 203

MORAVETZ
RÓZSAVÖLGY
BARD-NADOR
KARÁCSONYI
ZENEALBUM
kapható a Hegedüs Hirlapiroda
zenemű osztályában.

Legolcsóbb

Leggyorsabb

Legpontosabb

utlevél és vizum ügyekben

SCHREIER Parcul Stefan cel Mare No. 1.
(volt Tisza Kálmán-tér 1. sz.)

Állandó futárjárat Kolozsvár-, Brassó- és Bucarest között.
Dijtalan felvilágosítás. :-: :-: Levélbeni megkeresésre azonnal válaszolunk.

A legkisebb hirdetés ára 20 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy szó ára 2 lei
vastag betűs 4 lei

✕ Levelezés ✕

Imruskám! A könyvek-ről itt majd gondcsódom. Csokolunk mindnyájan. 279

✕ Oktatás ✕

Francia vagy román órákat adna intelligens tanuló lakás ellenében. Cim Hegedűs Hirlapiró dában. 261H

Angol órákat vennék urinőtől Klein, I. C. Bratianu (Szaniszló utca) 23. 278

✕ LAKÁS ✕

Elcsoránim I. C. Bratianu (Szaniszló u.) elején levő 1 szoba, konyha, mellékhelyiségből álló lakásom Ujvároson a központban hasonlóval, nagyobb fűtőkamara és udvarral. Cim a kiadóban. 284

Keresek lehetőleg két butorozott szobát konyhahasználattal. Cim a kiadóhivatalban. 256

Nagy, száraz pince Parcul Stefan Cel Mare (Tiszazs) kiadó. Értekezni lehet dr. Kun Béla ügyvéddel. 274

28 éves fás tisztviselő, aki sokat utazik, butorozott szobát keres intelligens magános hölgnél, ahol kellemes otthonra talál. — Ajánlatokat kérek Központi irodába. Strada Episcopului Pavel 5. 276

Eladó házak

A város minden utcájában bekölözhető 60 ezer Leitől 3 millióig vannak lakások 1-5 szobás butorral vagy anélkül, üzletek, szobáinak, szőlők, földök stb. Ha házat, üzletet, lakást, szőlőt, földet butorozott lakást eladni kiadni, cserélni akarja, forduljon bizalommal hozzám, diszkrétan elintézem azonnal. Bizományba bármit elfogadok.

Welles Alzi

KÖZVETÍTŐ IRODÁJA
Str. Tipografiei (Nyomda-utca) 4. szám.

Vas és rézbutor

készítő műhelyem Szaniszló-utca 83.
Cim Voda Szacsvay-u. 83.

szám alá helyezett át, ahol gyári árkán kaphatók ágyak, ajtók, szekrények, gyermekágyak, berendezhető vaságyak, mosdók, vasszékák, sportkoszt, gyermekbiciklik.

Sodronyágybélések

Kórházak, intézetek és szállodák berendezését jutányosan vállalom.

Szabó, lakatos.

VESZONKI

szőnyegeket, butorokat,

teljes lak- és iroda-berendezéseket, Wertheim kasszákat, zongorákat, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frankel és Fia

Str. General Mosui 10
Mezey Mihály-utca 10.

✕ Alkalmazás ✕

Vésnök tanuló, lehetőleg némi rajztudással felvesszünk. „Sunfield” dom-borműnyomda, Strada Vla-huta 29.

Román nyelvet bíró elárusított felvessz Sonnenfeld papírüzlet, Maria királyné-tér 3. 230

Mérlegképes könyvelő, ki perferkt magyar német levelező felvétetik Kovács Testvérek 267H

Urnök diszkrétio mellett állandó munkát kapnak Kaufmann kézimunka üzletben. I. C. Bratianu — (Szaniszló u.) — Tanuló-leány felvétetik. 270

Harisnyakötéshez öltő leányok állandó munkát kapnak. Str. Nicolae Zilga (Lukács Gy.-u.) 14. 260

Perfect jól főző szakácsnőt kis háztartás önálló vezetésére azonnalra keresek. Cim a Hegedűs Hirlapiró dában. 258H

Üzemvezető gépész motorok, gőzgépek, villamos művek kezelésében és azok javításában teljesen jártas jobb iparvállalatnál állást keres. Szűcs Ferenc Ladislau Körú u 54 Oradea-Mare 262

Megbízható mindenek főzőnőt keres kis család. Cim a kiadóban. 255

Feltétlenül megbízható jobb nő, ki főzni tud, jó bérismódra vágyik, 3 tagú családhoz december 1-re kerestetik. Str. Postei (Uri-utca) 45. Feketéné. 254

Perfect francia-német nevelőnőt keresek. Ajánlatok, Sugár Sándor Targul Mures Marosvásárhely 242

Három elárusító ügynököt és pénzbeszedőt keresünk. Singer varrógép. Bourne & Co. Strada Avram Iancu (Kossuth-u.) 16. 289H

Ügyes kézilányokat bőrkalap gyártáshoz felvessz „Rita” kalapszalag, Str. Alexandri 24. 282

Intelligens német urilány nevelőnő, anyahelyettes, v. betegápolónő állást keres. Megkereséseket „Lelkiismeretes” jelíge alatt a lap kiadóhivatalába kérek. 275

Teljesen kezdő leány ügyvédi irodába felvétetik. Ajánlatok Hegedűs Hirlapiró dában. 272

20-25.000 Lei cautióval rendelkező fiatal házasságtörő, vagy utazó állást keres. — Cim a kiadóban 271H

Varrógép Kerékpár

Javító műhely és raktár Felelősség mellett használt és új gépek:

Singer — — — 1000 Ltól
Karika ajós — — 2500
Iparosgép — — 3000

Használt gépet és kerékpárt veszek

H. Eisenberger

Plata Mihai Viteazul
Nagyplac-tér 5. szám,
Uj huspiacal szemben.

✕ Adás-vétel ✕

Eladók gyönyörű szép fehér himzett stórok és dupla egyterítők. Bul. Reg Ferg. (Rákóczi-ut) 30 Szász 248H

Használt fekete női átmeneti kabát, fekete férfi kabát, egy sötétkék férfi öltöny, továbbá leányka ruhák (12-13 éves), cipők és 37-es spanyis kivágott fekete lakcipő jutányosan eladó. Strada Cuza Voda (Szacsvay-u.) 19. sz.

Stingl zongora, ebédli állól órával, hálószoba, uriszoba, argaman és perzsa szőnyegek, vertelm kassza, garderozszerény, hencsertakarók nagy választékban Beck és Benjámín Gogalniceanu (Váradi Zsigmond)-u. 11. Telefon 17-03. 202H

Olcsón eladó 6 szobás villa, szép gyümölcsösökkel és m minden mellékkeliségek, 4 szoba azonnal elfoglalható. — Értekezhetni Feledinél Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 63. 47

Bizományba elfogadok bármilyen fehérneműt, — porcelánokat, szőnyeget és képeket. Bulwardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. Jobbra Szász 64

A román Kötegyán vasúti állomás közvetlen közelében egy 140 holdes tegbirtok, mely országút mentén van, tanyai épületekkel, 50 hold buzavetással együtt azonnal haszonbérbe kiadó. Értekezni dr. Roxin György, Parcul Bunytay (Liget) 6. 280

Eladó 12 személyes ezüst étkező evőeszköz, 116 darabból. Cim Bul. Regele Ferd. (Rákóczi ut) 30. — jobbra. Szász. 227H

Megérkezett a Chemnitz lerakatban a legjobb gyermek harisnya. Gyári árak. Str. Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. Bejárat Alapi-u. emeleten. 1681

Régiségeket vásárol és elad.

Különlegességek: porcellán, üveg, fayence és email.

Nagyvárad

Sirada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 1 sz.

Dr Hica János

közjegyzői irodáját Ferdinand király-körut (volt Rákóczi-ut) 17. szám alatt megnyitotta.

Yost írógép eladó. Forgács, Sirada Calvariului (Kálvária-u.) 5. 277

Férfiruhák különféle eladók Str. Cuza Voda (Szacsvay-utca) 43. 250

Nyári rózsaburgonya mázanként, csirözsa wagononként kapható: Spitz, Str. Cuza Voda (Szacsvay-utca) 9. 899

Eladó abroszok szalvétákkal, selyem batik, kicsi és nagy lámpaernyők, rózsaszín selyem vatta paplan, ebédli perzsa kisebb perzsa és szmirna szőnyegek, képek, indiai ezüst sál, fehér és fekete köcsag, török sál, s.inea kötött abrosz, perzsa divény párna, silskin rövid kabát egy férfi bunda nutria bélséssel és silskin gallérral. Bulwardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) jobbra Szász. 247

4X3 méterű keleti perzsa szőnyeg eladó. Reg. Fer. Rákóczy-ut 30. Szász. 201H

Eladó díofa ebédli bőrszékekkel, ébenfa szalon, gyöngy és réz berakással, antik szekrény, íróasztal, consul tűkór, ovál asztal és 2 nagy esztal fiókkal ügyvédek vagy varróműhelybe is alkalmas. Bulwardul Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 30 jobbra Szász 246

Eladó egy jókarban levő kis Singer vanógép és egy nagy plús divány. Cim Str. Caramizi (Téglavető-utca) 13. sz. Szűcsnél. 265

Uj herceg, a legjobb kivitelben eladó. Str. Vla-huta (Szent János-utca) 12. Jakab. 292

Eladó ház nagy üzlethelyiségekkel, modern négy szobás lakással, központban. Közvetlenül kizárva. Értekezhetni dr. Szaniszló ügyvédi irodájában naponta 4-5 ig. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 18. 218

Románzentgyörgyi Hébo gyögy- és borviz kapható minden jobb fűszer- és csmege üzletben, nagyban elárusítás Szinházi cukorka áruházban Oradea-Mare Str. Teatrului Szinház-u. 4. Telefon: 269.

Fésük, kefék

kizáról g jó anyagból, ridikülők, pénztárcák, utazó és kézi kosarak, illatszerek, piperezapapanok a legolcsóbban nálam szerezhető be.

Szabó fésűáruház

Sas-passage 42. sz.

Törökabát, jó állapotban és egy magas tálalra való frakk nadrággal együtt eladó. Cim Str. Regela Ferdinand 47. 263

Utikosarak, iskolatáskák, játékok, zománc és alumínium edények, piaci kosarak legolcsóbb bevásárlási forrása a Farkas áruház, Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 5. Babajavítás, porcellánragasztás. 254

Str. Calvariului (Kálvária-utca) 15. számú ház eladó. 290H

Magánház, elfoglalható négy szobás lakással, istállós, kocsiszinnel eladó. Berkovits Ferenc u. 64. sz. 295H

Eladó egy réz gyermekágy. Cim Ritoók-utca 31. 294

Saját termésű finom szőlői bor 8 és 10 Lei literje. Str. Pece 12. 286H

Baromvásártéren egy sztor, lakható lakással, írtelmérési joggal eladó. Cim Str. St. Ladislau (Körös u) 73. 285H

Eladó telek, Pece 40 Rhádey oldalon, tulajdonos Str. Covrigilor (Perece-u.) 4. sz. 288H

Eladó : ház, zongora, kocsai, ó-bor. Raktárhelyiség átadó. Str. Pece 12. Ház-tulajdonos. 287H

Lakással kisebbszertű bodega átadó sürgősen. Butorozott szobákat átadók, vagy csere lakásokat kővetítek. Üzlethelyiséget szuterinnel Balázsnél. Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 21. Telefon 8 15. 284

Háztelek Strada Calvin (Ritoók Zsigmond) utcán eladók Értekezni Strada Calvariului (Kálvária-utca) 24 sz. 281H

Orák

szakszerű javítását a legkomplikáltabbig kifogástalanul

Tiszay

végzi Strada Alexandrii (Teleky-utca) 9. sz. alatt Jutányos árak. Preciz munka.

Eladó

a város különböző részein magán és bérházak, lakások, butorozott szobák. Alexandri (Teleky-utca) üzlethelyiség kiadó. Aki házat, szőlőt, földet, lakást vagy bármilyen ingó-ágot

eladni vagy venni akar, forduljon bizalommal irodámhoz, megelégedésre követelek, bizományba bármit elfogadok.

Özv. Zilahy Gyuláné általános kereskedelmi irodája, Strada Alapi-utca 1. Otthon 1-4-ig.

Ismét magas árkban veszek arany ezüst és brilliáns tárgyakat

KLEIN ékszerek-áruház Avram Iancu (Kossuth-u.) 4

✕ Különfélék ✕

Birtok csere várad könyeken 60 kat. hold osztályu szántóföld urilekess: I cserélni Magyarországon lévő ugyenvlivel lehet 50 től 80 hold. Welsz Gizi Str. tipografiei (Nyomda-u) 4

Uttelekhez, bértelekhez legutányosabban kiadott fényképeket Zenke fényképező Str. I. C. Bratianu (v. Szaniszló-utca) 25. szám.

500 ezer leitől egy millió leig pénz tőkével és személyes közreműködéssel társulnék biztos befektetést jól jövedelmező vállalat hoz, ajánlatok készpénz jellegűe a kiadóhivatal továbbít. 25

Nagyobb vámmalmothaszonbérbe keresek. Károk Iván Str. Petcu-riului (Ház-u) 33. 28

24% kamatra - keresek magánpénzt teljes fedezetel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Bészcheny-ut) 1. Értékesítés délután

Gépszurozást készíolcsón és jól, Erbstein Str. Cuza Voda (Szacsvay-u) 28 szám. 20

Urnök, jobb tisztviselő ellátást lap uriházán Bul. Reg. Ferdinand 55/ Házmaster. 26

Jumper és ruha kötés vállalom, Emke palota emelet 283

Elveszett szerdán este a Unirii (Szent László-tól) Aurel Vilecu (Ván ház utcán) egy barna bőr női ridikül és 1 fél szűrű kesztyű. B. megtaláló benne levő pénzt megtarthatja, csak a ridikű adja Nicolae Zilga (Lukács György utca) 30 273

Egy sálörponyva (Horl utcán elveszett. Megtaláló szállítsa Calea Viktóri (Kolozvári-u. 13. ahol jutalomban részesül. Farkas 20

Eladó

Bunytay ligetben teljesen új modern 3 szobás magánház butorral vagy anélkül, azonnal elfoglalható lakással. Jóforgalmu sáros fűszerüzlet 5 éves szerződéssel azonnal átadó. — Értekezhetni

Bubla Bratianu (Sztaroveszky)-u. 2

Románok

tudja már, hogy leggyorsabban látni el

utteleket és vízumát Kolozsvárt, Brassóban és Bukarestben

DEUTSCH és FIA határiró daja Pannónia kávéház

Romain Rolland: Anette és Szilvia (A Jean Cristoph diadalmas befejezése után Romain Rolland „Az elvarázsolt lélek” címen új folytatólagos regényt ír. Ennek első kötele most jelent meg: Anette és Szilvia. A modern asszony természetrajzát írja meg ebben. Két nőtestvér versengése a szerelemért — ez a mű témája. A társadalmi kötelékek ellen lázadó és az ősi ösztönöktől mégis lebilincselte modern nő legtokéletesebb kifejezője ez a könyv)

Schlicht: Lakodalmas hintó 1838, 1890 (Schlicht báró regényeinek sikere most bontakozik ki a magyar publikum körében. Ez a mű a világháború utáni német arisztokrata regénye)

Sand George: Vallomásai 1839, 1681 (A XIX. század legérdekesebb írónőjének izzó vallomásai. Ez a múlt század irodalmának egyik legjellemzőbb könyve)

Scott: Iwanhoe 1696 (Régi misztikus skót tárgyú regény)

Schumacher, az új német irodalom egyik kimagasló nagysága történelmi alakok életét önti mesterkezékkel regénybe. Ezek között legszebbek: Eugenia császárnő 1894, Lord Nelson utolsó szerelme 1814. Mindkettő a „Híres szerelmek” sorozatban jelent meg.

Sealsfield: Tokeali 1793 (Sealsfield tulajdonképpen az angol May Károly, csak hogy eredetibb és érdekesebb. Tokeali nevű regénye a legizgalmasabb indián történet)

Schmidt: Ind filozófiai 1953

Sinclair: Elítelt 1778 (Amerikai szociális regény)

Dr Simonyi: Sarkvidéki és amerikai utazások 1742 (Az ifjúság számára)

Surányi Miklós, az újabb magyar irodalom nagysága két nagy regénnyel szerepel újabbban. Domoszlai 1713 (Egy magyar gentry regénye a háborún és forradalmon keresztül.) Gyujtogatón 1785 (Művészregény)

Szabó Dezső: Csodálatos élet (Az „Elsodort falu” szerzőjének legújabb regénye) 1766, 1767

Strindberg világhírű regényssorozata (Egy lélek fejlődése) teljesen meg van immár a kölcsönkönyvtárban. A regények, amelyek a szerző asszonygyűlölete vonul végig, sorrendben így következnek: A cseléd fia 1898, A forrongás éve 1899, A vörös szobában 1900, A szerző 1897, Vallomások 637, Inferno 790, Legendák, El egymástól 682, Egyedül 622

Szenes Béla: Csudaszép Magda 1724 (Pesti színházi regény)

Szingali Casanova Jakab emlékirata 1823

Szóllóssy Zsigmond: Az orr, Primadonna 1904 (Tréfás jelek)

Tolsztoj: Kreutzer szonáta 1778 (A nők és a házasság ellen írott, szenvedéstől lángoló regény most jelent meg újabb kiadásban)

Tolsztoj: Levelek (Megjelent a Documenta Humana gyűjteményben. E nélkül Tolsztoj egyéniségét nem lehet megismerni)

Twain Mark: Koldus és királyfi 1760 (Az ifjúsági regényben és filmben oly sokszor fel-

dolgozott és megcsodált regény tulajdonképpen hatalmas angol korrajz, amely most végre csontkítatlanul teljes kiadásban látott magyarul napvilágot)

Ujhelyi Nándortól, a mai pesti élet legmohóbban olvasott erotikus írójától a következő — Budapesten legnagyobbbrészt elköbzött művek kaphatók: Mire egy leányból asszony lesz 1752, Nők ura 1753, Kétneműek 1747, Szerelem forradalma 1777

Treller J.: Indiánok réme (Ifjúsági regény) 1743

Vanderem: Áldozat 1664 (Hangulatos francia családi regény)

Verne Gyulától a kölcsönkönyvtár első katalógusában foglaltakon kívül még a következő munkák olvashatók: Győzelmes Robur 1930, Servadac Victor 1931, Két Kipp testvér 1923, két kötet, Hettaras kapitány 1923, két kötet, Jegsfinx 1934, két kötet, Orinokon keresztül 1935, Strogoff Mihály 1936, Branicáné asszonyosság 1937, Utazás a holdban 1937, Utazás a hold körül 1938

Vilmos császár: Események és emberek 1780 (A trónvesztett német császár szenzációs emlékirata)

Verona: Holnap kezdődik az élet 1913 (Egy orvos küzdelme szerelme és kötelessége között. Olasz regény)

Zola: Páris 1916

Zapolska: Érintetlen asszony 1812 (Egy asszony, aki sehogysen jut el a szerelméhez — ez a regény témája. A lengyel író valóban feltűnést keltő, rendkívül szórakoztató regénye)

A Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtára három hónappal ezelőtt nyílt meg és e rövid idő alatt is bebizonyosodott, hogy igen nagy szükség volt rá. Az olvasóközönség egyre fokozódó érdeklődéssel keresi fel a kölcsönkönyvtárt, ahol a lehetőség szerint minden izlésű olvasó számára van könyv. A kölcsönkönyvtár állandóan frissül és gazdagodik. Ebben a katalógusban főleg azért adtunk a könyvekhez rövid magyarázatokat, mert azt tapasztaltuk, hogy a közönség csupán a könyvcímek után nem tud először tájékozódni a tekintetben, hogy melyik

könyv felel meg az ő igényeinek és kívánságainak.

A kölcsönkönyvtár előfizetése havi 40 L, a melyért mindennap lehet más-más könyvet kivinni. Egyszerre természetesen csak egy kötetet. Betét (garancia) kötetenként 60 Lei.

A kölcsönkönyvtárban körülbelül 4000 kötet van.

Ifjúsági könyvekben igen nagy és változatos készlet van a kölcsönkönyvtárban. Legkedvesebb ajándék ma a gyermekeknek, ha szülője beiratja a Hegedüs

A Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárának pótkatalógusa

Két hónappal ezelőtt jelent meg a *Hegedüs Hirlapiroda kölcsönkönyvtárának katalógusa*. Azóta több száz teljesen új kiadvánnyal szaporodott a könyvtár, minthogy minden új könyvet, a mely magyar nyelven megjelenik, azonnal beszerzünk. A kölcsönkönyvtárból modern kiadásu könyv nem hiányozhatik.

Adlersfeld: Monrepos kastély 1892 (Német szerző műve. A regény témáját egy titokzatos éjszakai kísértet megjelenése szövi át, a mely mögött egy szerelmes pár ellen tervezett bűnös merénylet rejtőzik. Az érdekes német regény mintegy surlódási pont a romantikus és a detektív-regények között.)

Altay M.: Kis hercegnő 1941 (A legújabb magyar ifjúsági regény leányok számára)

Balzac: Az elegáns élet filozófiája 1750

Balzac: Két fiatal asszony levelesládája 1913 (A nagy francia realista regényíró két különösen színes regénye, amely most jelent meg magyarul)

Barrière Marcel: A csábítás művészete 1680 (A szerelmi élet világhírű lexicon, amely különösen a donjuánok karrierjével foglalkozik)

Barbusse: Tűz 1784 (A háború borzalmainak regénye)

Baumann Emil: Jób, az elhívott 1950 (Baumann Emil egyik legjelentékenyebb modern francia író. Ez a regénye az ideai Balzac-díjat nyerte el. Neo-katolikus irányú mű. Egy hívő férj és egy könnyűvérű feleség küzdelme, elválása és megbékélése a regény tárgya. A regénybe belejátszik a világháború. Megjelent Párisban 1922 év végén)

Bebel: Életemből 1821 (A nagy német szocialista emlékirata két kötetben. Most jelent meg)

Beniczkyné: Házasság titka 1801 (A nők kedvelt írónőjének

ujból kiadott regényei között kétségtelenül a legszórakoztatóbb)

Barklay S.: Esti dal 1907 (Az új angol romantikus irány legfrissebb alkotása. Hangulatos színes költői regény. A Szent István Társulat kiadása)

Biró Lajos: Molitor-ház 1759 (A kiváló magyar író egyetlen misztikus regénye, amely a háború okozta lelki válságot dolgozza fel)

Benoit: Sóstó 1800 (Egy angol ezredes leánya a többnejűségben élő mormonok közé kerül és ott tragikus sorsra jut. A regény eredeti és érdekfeszítő)

Blasco Ibanez: Vértó aréna 1718

Blasco Ibanez: Nőgyűlölő 1763 (A spanyol regényíró két szenzációs műve. Az első a spanyol bikaviadalról szól, a másik egy orosz nagyherceg vergődése az emigrációban. Blasco Ibanez tudvalevőleg Amerikában élő spanyol író, a kinek egyik regényéből készült az Apocalipsis négy lovca c. film, a legnagyobb világfilm azok közül, a mit ebben az évben készitettek.)

Beniczkyné Bajza Lenke: Az átültetett virág 1914 (Szenzimentális társadalmi regény)

Benvenuto Cellini életrajza (A renaissance lángeszű szobrászának két kötetes életrajza szebb és izgalmasabb, mint bármelyik regény) 1914

Boccacio: 100 elbeszélés 1824

Bókay: Mi férfiak 1903 (Az új magyar írói generáció egyik tehetséges tagjának elbeszélései.)

Az alábbi pótkatalógusban, amely az újonnan beszerzett könyveket sorolja fel, lehetőleg röviden elmondjuk azt, amit az egyes könyvek szerzőiről vagy tartalmáról — mintegy utbaigazításul — szükségesnek tartunk pár szóban kifejteni.

A számok a könyvtári számot jelentik.

Böhme: Ibsen Dida története 1658 (Egy tévedt nő naplója c. regény folytatása)

Bussan P.: Szegény Dronte élete, halála és újjászületése 1711 (Egy bűnös lélek megtisztulása c. regénye. A legnagyobb sikerű német munka az utóbbi tíz évben)

Cholnoky Viktor: Beszélgetések 1738 (A kultúrélet minden problémáját tárgyalja ez a könyv)

Courts—Mahler: Csillagok fele 1717

Courts—Mahler: Szerelem éjszakája 1917

Cserna Andor: France Breviarium: Anatole France élete, művei, gondolatai

Crawford: Bizánci rabszolga-leány 1794 (Modern ifjúsági regény)

Csermely Gyula: Vörös kérdőjel 1783 (Regény a magyar társadalomból)

D'Annunzio: Ártatlan (II. kiadás)

D'Annunzio: Halál diadala 1796

D'Annunzio: Gyönyör 1737 (A nagy olasz író újabb művei)

Don Juan, a szerelem fejedelmének emlékiratai 1831

Csokonai: Dorottya 1891

Farkas Pál: Egy önkéntes naplója 1774 (Vidám regény a katonaleletből)

Dickens: Elátkozott ember

Dickens: Kis Dorit

Dickens: Pickwick-klub

Diplomata: Asszonyok, huszárok 1756 (Regény egy magyar

huszárgarnizonból. Szerzője tudvalevőleg Pallavicini György őrnagy (gróf)

Dosztojevszky: Három orosz fiú története 1778 (A Karamazov-testvérek ifjúsági kiadása)

Dosztojevszky: Emlékiratok a lottak hazájából 1926 (Ez a megvárt könyv Dosztojevszkynek a szibériai fogságban szenvedett négy évi testi és lelki gyötrelmeiről szól)

Drasche Lázár Alfréd: Tűzkereszt 1802.

Dubois Raymond: Művelődéstörténet és természettudomány 1876

Dumas művei közül újabban megjelentek magyarul: Jávai orvosa 1764, Szélhámos 1748, Nyakék 1896

Duchene: Szeretni, sirni, meghalni 1912 (A marokkói asszonyok szomorú sorsának regénye. Az arabok életének könyvekig megható biblikus értékű könyve)

Eschruth Natália német regényírónőtől, aki ma népszerűségben Courts—Mahlerrel vetekedik, a következő regények jelentek meg magyarul: Vadrózsa 1744, Zsugori néni 1790, Tékozló fiú 1895, Hohen esp 1770

Erdős René: Élet királynője 1779 (Az Ujsari c. regény folytatása. Az író saját életét írja meg ebben a regényben)

Farkas Pál: Az üteg 1757 (Egy tűzerőnkéntes vidám kalandjai)

Farrère: Kis kokottok 1751 (Az indiai angol leányok szerelmi viszontagságai)

Farrère: Opium-mámor 1754 (Az opiumszívókról szól ez a színes és exotikus regény)

France Anatole regényes korrajzának az u. n. Bergeret-sorozatnak immár teljes gyűjteménye meg van a kölcsönkönyvtárban. Az újabb könyvek ezek: Szilfasoron, Próbabábu 1879, Bergeret ur Párisban 1879. Aki a szabadkőműves rezsím Franciaországát meg akarja ismerni, ebből a regénysorozatból megismeri. A sorozat így következik: Szilfasoron, Próbabábu, Ametisztgyűrű, Bergeret ur Párisban.

Flammarion: A világ vége 1804 (A nagy csillagász tudományos víziója)

Fellegi: Zsidóság és kereszténység 1792 (A modern vallásfilozófiai irodalom egyik súlyos terméke. A mű tendenciája a zsidó vallás védelme. Tudományos polemizáló mű)

Faublas lovag szerelmi kalandjai 1823

Forró Páltól, a népszerű és olvasott magyar regényírótól újabban a következő művek szerepelnek a könyvtárban: Gyönyörváros 1749, Kurtizán 1735, Huszonhétévesek 1846, Halkuló vágyak 1872, Biborhullám 1905

Flaubert: Levelek 1808 (A Dante-könyvkiadóvállalat most adja ki „Documenta Humana” címen a nagy írók és tudósok levelezéseit, amelyek mélyen belevilágítanak a zsenik lelki vergődéseibe, vágyaiba. Ebben a sorozatban jelentek meg az idén Flaubert levelei is)

France Anatole: Az ember, a bölcs, a művész. Ezen a címen három önálló és mégis szoros összefüggésű mű jelent meg a napokban a magyar könyvpiaccon. I. France Breviarium Benedek Marcelltól 1929. Ismerteti Anatole France életét, sorra veszi összes műveit, tartalmukat, a világirodalomban elfoglalt pozíciójukat. II. Anatole France beszélgetései 1954. Összeállította Paul Gessl—Sztrokay Kálmán. Ez a könyv ugyyszólván dramatizált formában adja vissza Anatole France szavait, vallomásait, megfigyeléseit. III. Anatole France. A Holnap. 1955 Összeállította Sztrokay Kálmán. Ez a mű a Mester tanításait, kritikáit, világnézeti bölcseségeit tükrözi vissza. E három könyv Anatole France emberi és írói egyéniségét teljesen felöleli.

Gaal Andor: Lejtőn 1694 (Az Atheneum-pályázatán díjat nyert. Egy orosz előkelő tiszt regénye. Feltétlenül érdekfeszítő és értékes mű)

Gaal Mózes: Mildi meséi 1928 (Új ifjúsági regény)

Gárdonyi Géza: Kiki a párjával 1791 (Az elhunyt nagy magyar író legutolsó regénye, amely halála után jelent meg)

Gobineau: Renaissance 1911 (Történelmi jelenetek Savanaro-

la, Cesare Borgia, Gyula pápa, Michel Angelo, X. Leó életéből)

Grimem meséi 1927

Haggard: Gyöngyhajadon 1789 (Regény Jeruzsálem pusztulásáról, Egy zsidóleány és egy római vezér szerelmi története a lerombolt Jeruzsálem falai alatt)

Haggard Rider: Cleopatra (Az első nagyszabású modern regény Cleopatrának, az egyiptomi királyasszonynak szerelméről, bukásáról és haláláról. Színpompás, fantasztikus regény, amely egy év alatt a világ összes nyelvéen megjelent) 1951

Hartleben: Lóri 1867 (A tragikusorsú német író egyfelvonásos drámája. Modern könyvtár)

Heijermans: Ahasvér 1867 (Egyfelvonásos színmű. Modern könyvtár)

Heine: Firenzei éjszakák 1699 (Most jelennek meg magyarul Heine utleírásai: a lírának és szatírának mesterművei)

Hauptmann Gerhard: Fantom 1822 és Elga 1864 (Mindkettő a Modern Könyvtár kiadványa)

Heimburg asszony regényei közül, amelyek most egymásután látnak napvilágot és népszerűségben Crooker regényeit felülmúlják, újabban a következők jelentek meg: Régesrégén 1901, Aszonyszív, 1918 Ingó talajon 1956

Heptameron: Hetven szerelmi kaland 1828

Herczeg Ferenc: Gyurkovics leányok 1881

Hesse H.: Sziddhartha 1818 (A rejtelmes Indiában játszódik ez a regény. Az új német irodalom egyik szenzációja)

Hoffmann E.: Borzalmas ékszerék. (Regény XIV. Lajos korából. Nagyon izgalmas, szinte moziképszerűen perdülő új regény. Németül és magyarul az idén jelent meg.)

Hugo Viktor: Nyomorultak. Négy kötet. 1854

Jókai: Gazdag szegények 1881

Kipling R.: Három kópé 1769 (Ifjúsági regény)

Karinthy Frigyes: Jelbeszéd (A nagy író új novellái)

Komáromi János: A régi szerető (Komáromi a magyar regényirodalom egyik legújabb te-

hetsége. Ezt a szerelmi regényét a magyar kritika a modern regényírás egyik feltétlenül sikerült alkotásának mondja)

Kock Pál: Pantalon asszony-ság 1821

Kock Pál: Após-papa 1834 (Kock Pál tudvalevőleg a finoman síkamlós francia próza képviselője. Valamikor világszerte mohón olvasták műveit, később elfeledték, míg most ismét felszínre került)

Krudy Gyula: Aranykéz-utcai szép napok 1878 (Novellák a Biedermayer korszakból)

Krudy Gyula: Puder (Az író legújabb elbeszélései)

Kunos J.: Boszporuszi tündérvilág 1939 (Sztambuli török népmesék az ifjúság számára)

Lagerlöf: Gösta Berling 1688 (Két kötetes nagyszabású regény. A kritika ezt a hatalmas munkát tartja Lagerlöf legszebb alkotásának)

Landsberger a mai német irodalom oly sokat emlegetett írója csak most válik lassanként ismertetessé a magyar közönség előtt. A Kacagj Bajazzon kívül (1815) a Morál c. friss lüktetésű regénye olvasható a könyvtárban. 1798

Lamperth Géza: Régi magyar levelesláda 1909 (A könyv főleg a XVI. és XVII. századbeli magyar szerelmes leveleket tartalmazza. Különösen értékes kulturtörténeti rész a könyvben Balassa Bálint, Kisfaludi Sándor, Csokonai és Petőfi szerelmes levelei)

Lambrecht Károly: A gondolat uttörője 1921 (Nagy kutatók és filozofusok életrajza és pályafutása. Az első sorozat Fabre, Spengler, Ramon Y. Cajal, Sven Hedin, báró Eötvös Lóránd, Schliemann, Bolyai, Darwin, Bergson, Pasteur, Ostwald tudományos arcképét adja a legjobb tollak közreműködésével)

Lehne: A grófnő unokája 1837, A szerelem hatalma 1952 (Szenzitimentális német regények)

Leblanc: Aranyszemű asszony 1803, Olajlámpás 1957, A négy vörös gyémánt 1920 (Izgalmas párisi regények. Az Arzén-Lupin sorozat legújabb termékei)

Lengyel Laura: Vera naplója 1940 (Regény fiatal leányok számára. Most jelent meg)

London Jack könyvei közül újabban ezek olvashatók a kölcsönkönyvtárban: Sárga sátán 1819, Tüzes napsugár 1705, Vadállat 1902, Tengeri farkas 1906, Beszélő kutya (A Tüzes napsugár a klondykei aranybányákban játszódik le, hőse, a kalandorok és kincskeresők bálványa, akinek változatos karrierje egy gépirókisasszony szerelmével nyer befejezést. A Vadállat az amerikai boxmérkőzések miliójében játszódik)

Louis Pierre: Meztelen ország 1817 (A francia író egyik sajátosan eredeti regénye)

Maupassant regényeinek sorozatos kiadásából újabban magyarul ezek jelentek meg: Cél-talan szépség 1832, Tellierház 1830, Fifi k. a. 1686, Rózsalegény 1919

May Károly ifjúsági regényei közül újabban beszereztük a következőket: Balkánon 1841, Bagdadtól Sztambulig 1842, Ezüst tó kincse 1843, Félelmetes 1844, Sivaton kereszttől 1845, két kötet Datolya honából, Vinetou három kötet, Kaiman kapitány, Szent este 1797, Kordilerákban 1805

Mann Thomas: Buddenbrook ház 1908 (A modern német irodalom reprezentatív regénye. Egy régi német patricius család tragédiája)

Meyrinck: Gólem 1745

Montagezza: A szerelem élet-tana 1827

Mereskovszky: Istene halála 1912 (A nagy orosz író trilogiája tudvalevőleg három részből áll. Az első: Leonardo da Vinci, már évek óta ismeretes magyarul. A második: Istene halála, amely Julian apostolának, a pogányságba visszatért császárnak a keletrómai regénye. A harmadik része: Nagy Péter cár, amely most fog magyarul megjelenni)

Molnár Ferenc: Ördög 1721

Molnár Ferenc: A vörös malom (Molnár Ferenc legújabb színműve, amelyet most adnak a Magyar Színházban Budapesten) 1946

Mühlau: Új élet (Az új romantikus német regényirodalom terméke)

Móricz Zsigmond: Fortunatus 1662, Légy jó mindhalálig 1910 (Egy debreceni kisdíák megható regénye felnőttek számára. — Ugyanez meg van ifjúsági kiadásban is)

Nietzsche: Vidám tudomány 1893 (Nietzsche filozófiájának népszerű kivonata)

Ohnet György regényeinek új kiadványai közül kapható Pierre lelke 1806, Lise fleuron 1807, Örvény fenekén 1915 (Csaknem valamennyi az arisztokrácia és polgárság szerelmi és egzisztenciális összetűzését öleli fel)

Panhuy az érzelmes és megható szerelmi történetek újabban gyors népszerűsége emelkedett írójától magyarul legújában megjelentek: Keringő királynő 1835, Három asszony szerelme 1836, Három cigány-leány, 1922, Egy fészekből 1923

Oberle: Schakleton 1863 (A délsarki utazás érdekfeszítő leírása)

Oedmann: Titokzatos erdő 1665 (Detektív regény)

Porzolt Kálmán: Embervásár 1809 (A népszerű író tipikus pesti társadalmi regénye)

Prevost: Örangyalok 1758 (Az örangyal nem más, mint a nevelő és a regény azt illusztrálja, hogy a gyermekek miként romlanak el a nevelőnek kezei alatt)

Pongyolák lovagja (Don Juan intim vallomásai) 1825

Ráskai: Férfi sirás 1889 (Társadalmi regény)

Roda-Roda: Szimuláns 1856 (Katonatörténetek, amelyek humorosan és nevetve járnak el a szomorú katonasorsot)

Rielke Rainer Mana: Hogyan szeretett és halt meg Rilke Krisztof 1852. (Verses regény, amelyben Rilke, a legnagyobb német költő egyik ősenek történetét meséli el)

Romain Rolland Jean Christófjának minden kötete olvasható immár magyar nyelven és pedig újabban VI. Antoinette, VII. A ház, VIII. A barátnők 1909

Romain Rolland: Viharvirág 1781 (Új regény. Egy párisi fiú és leány háború szerelme)